

ECOLOGISCHE QUICKSCAN

LANDGOED DE HULST

Bosgroep Noord-Oost Nederland

Bosgroep Noord-Oost Nederland

Bosgroep Noord-Oost Nederland is een coöperatieve vereniging van bos-, natuur- en landgoedeigenaren. Het is een organisatie van de leden en voor de leden. Het werkgebied van de Bosgroep strekt zich uit over de vier noordelijke provincies (Overijssel, Drenthe, Groningen en Friesland) en de Noordoostpolder. De Bosgroep telt meer dan 350 leden die samen meer dan

40.000 hectare bos en natuur in bezit hebben. Tot de leden behoren vooral particuliere bos-, natuur- en landgoedeigenaren, maar ook gemeenten, waterleidingbedrijven, investeringsmaatschappijen en terreinbeherende organisaties. Doelstelling van de Bosgroep is het efficiënt beheren van de bos- en natuurterreinen van de leden.

Colofon

Opdrachtgever:	Dhr. Smellink
Titel:	Ecologische Quicksan Landgoed De Hulst
Status:	Definitief
Datum:	8 november 2012
Auteur(s)	Drs. R.M. Veeneklaas
Foto (s)	Drs. R.M. Veeneklaas

Contactpersoon:	Drs. R.M. Veeneklaas
Projectnummer:	12303775
© Coöperatieve Bosgroep Noord-Oost Nederland U.A	

Inhoud

1	Inleiding	4
1.1	<i>Aanleiding</i>	4
1.2	<i>Ligging en begrenzing projectgebied</i>	4
1.3	<i>Leeswijzer</i>	5
2	Werkwijze	6
2.1	<i>Inventarisatie</i>	6
2.1.1	Veldbezoek	6
2.1.2	Beschikbare gegevens	6
2.2	<i>Analyse en rapportage</i>	6
2.3	<i>Wettelijk kader</i>	7
2.3.1	Flora- en Faunawet	7
2.3.2	Natuurbeschermingswet	9
3	Gebiedsbeschrijving	10
3.1	<i>Huidige situatie van projectgebied</i>	10
3.2	<i>Voorgenomen plannen</i>	10
4	Gebiedsbescherming	11
4.1	<i>Inventarisatie</i>	11
4.2	<i>Effectbepaling gebiedsbescherming</i>	12
5	Soortbescherming	13
5.1	<i>Vaatplanten</i>	13
5.2	<i>Vleermuizen</i>	13
5.3	<i>Overige zoogdieren</i>	15
5.4	<i>Vogels</i>	16
5.5	<i>Amfibieën</i>	16
5.6	<i>Reptielen</i>	17
5.7	<i>Vissen</i>	17
5.8	<i>Vlinders</i>	17
5.9	<i>Libellen</i>	19
5.10	<i>Overige fauna</i>	19
6	Conclusie en consequenties	20
6.1	<i>Beschermde gebieden</i>	20
6.2	<i>Beschermde soorten</i>	20
6.3	<i>Uitvoerbaarheid</i>	21
7	Literatuur	22
8	Bijlage 1	23
9	Bijlage 2	42

1 Inleiding

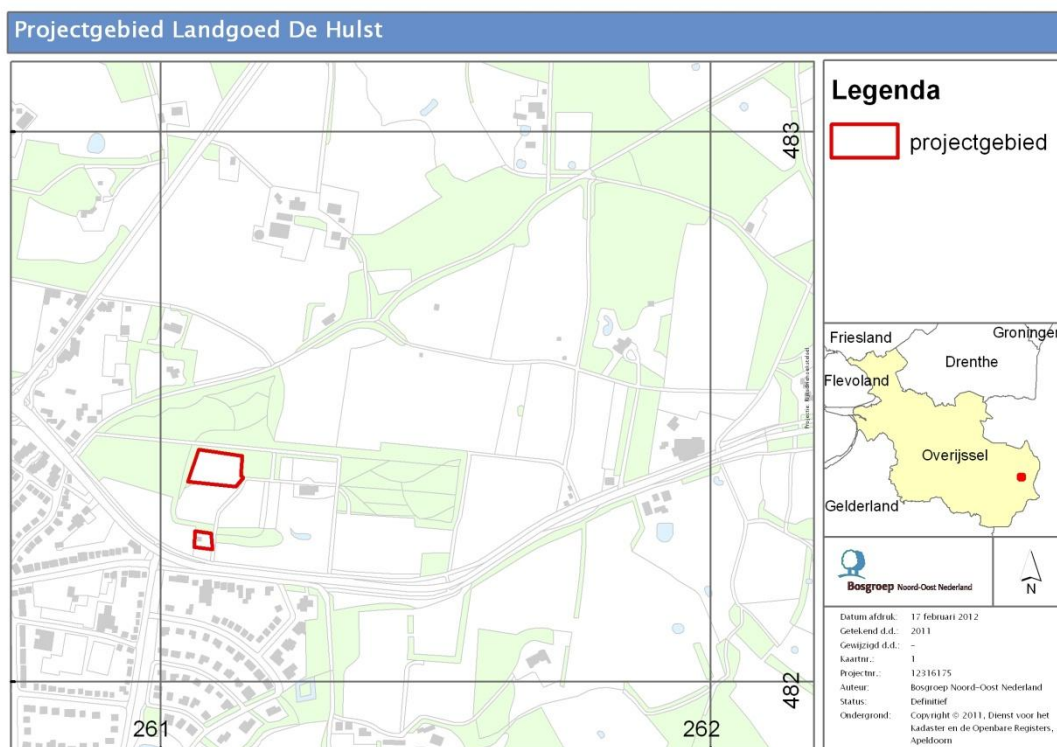
1.1 Aanleiding

Er zijn plannen om op het Landgoed De Hulst te Oldenzaal acht wooneenheden of zorgwoningen voor ouderen te realiseren. Voor de uit te voeren maatregelen zal een omgevingsvergunning moeten worden aangevraagd. Op basis van de onderzoeksplicht (Wro) dient te worden beoordeeld of er belemmeringen aanwezig zijn voor de verlening van een eventuele ontheffing voor de activiteiten in het plan. Hierbij behoort ook een ecologisch onderzoek waarbij zowel wordt ingegaan op soortbescherming (Flora- en faunawet) als op gebiedsbescherming (Natuurbeschermingswet 1998 en Ecologische Hoofdstructuur). Dit onderzoek wordt ook wel een ecologisch quickscan genoemd.

In 2007 is door Ecogroen Advies een flora- en faunaonderzoek verricht (zie bijlage 1). Doordat de plannen sindsdien enigszins zijn gewijzigd en een flora- en faunaonderzoek 3 tot 5 jaar geldig is, is een update van dit onderzoek uitgevoerd. Hiervoor is in juni 2012 een quickscan (in vorm van een briefrapportage) door SAB uitgevoerd (zie bijlage 2). Uit dit laatste onderzoek is naar voren gekomen dat nader onderzoek naar foerageergebieden van vleermuizen noodzakelijk is. De Bosgroep Noord-Oost Nederland is gevraagd dit vleermuisonderzoek uit te voeren.

In de voorliggend Ecologisch Quickscan Landgoed De Hulst zijn de bevindingen van de drie onderzoeken en rapportages samengevoegd. In deze Ecologische Quickscan worden de in het projectgebied voorkomende natuurwaarden beschreven en de voorgenomen activiteiten getoetst aan de onderscheiden beschermingsregimes.

1.2 Ligging en begrenzing projectgebied

Kaart 1. Ligging projectgebied Landgoed De Hulst binnen het uurhok 29-41.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 worden de onderzoeksopzet en werkwijze besproken en de juridische achtergrond en reikwijdte van wetgeving in relatie tot het project beschreven. In hoofdstuk 3 worden het projectgebied en de voorgenomen plannen beschreven. Hoofdstuk 4 beschrijft de beschermde gebieden en de effecten van de plannen hierop. In hoofdstuk 5 worden de beschermde soorten besproken en de effecten van de activiteiten in relatie tot de aanwezige soorten. Hoofdstuk 6 besluit met de algemene conclusie en consequenties van de voorgenomen plannen.

2 Werkwijze

2.1 Inventarisatie

2.1.1 Veldbezoek

Het projectgebied is op 24 september 2007 door Ecogroen Advies, op 31 mei 2012 door SAB en op 3 en 24 juli 2012 door een ecooloog van Bosgroep Noord-Oost Nederland bezocht om een indruk te krijgen van de terreinomstandigheden in het projectgebied en de voorkomende flora en fauna. Bij het veldbezoek is gelet op het voorkomen van beschermde soorten en op de geschiktheid van het gebied voor die soorten. De in het projectgebied en de directe omgeving daarvan aangetroffen beschermde plantensoorten en (sporen van) beschermde diersoorten zijn genoteerd. Tijdens de veldbezoeken van juli 2012 zijn ook vleermuizen en amfibieën geïnventariseerd.

2.1.2 Beschikbare gegevens

Voor dit onderzoek worden de bevindingen van de drie bureaus gebruikt. Om een volledig beeld te verkrijgen van de natuurwaarden in en rondom het projectgebied zijn ook waarnemingatlassen, databanken, websites en rapporten geraadpleegd.

2.2 Analyse en rapportage

Aan de hand van de veldbezoeken en de beschikbare gegevens heeft de Bosgroep een inschatting gemaakt van het voorkomen of mogelijk voorkomen van beschermde soorten en habitattypen in en om het projectgebied. Daarnaast zijn de effecten van de plannen getoetst aan de Natuurbeschermingswet en de Flora- en Faunawet. De resultaten en conclusies zijn vastgelegd in deze rapportage.

De verschillende veldbezoeken vonden binnen het geschikte inventarisatieseizoen plaats. Tijdens de veldbezoeken kon een goede inschatting gemaakt worden van geschiktheid van het gebied voor beschermde soorten. Op basis van deze veldbezoeken en de beschikbare gegevens is van alle soortgroepen voldoende beeld verkregen over het voorkomen van beschermde soorten.

2.3 Wettelijk kader

Dit hoofdstuk beschrijft het wettelijke kader en de randvoorwaarden van de Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet. Achtereenvolgens worden van beide wetten de hoofdlijnen beschreven.

2.3.1 Flora- en Faunawet

Verbodsbepalingen

De Flora- en faunawet is bedoeld ter bescherming van alle dieren en plantensoorten. Dat wil zeggen: een goede staat van instandhouding van de soort. Door schade aan individuen als uitgangspunt te nemen bij de verbodsbepalingen, is gekozen voor een maximale bescherming. De wet hanteert het uitgangspunt 'nee, tenzij'. Met andere woorden: het is verboden om schade toe te brengen aan individuen, tenzij daarbij de vereiste zorgvuldigheid is toegepast.

Daarnaast is in art. 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet een aantal verbodsbepalingen opgenomen:

- Art. 8: Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te onwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen;
- Art. 9: Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen;
- Art. 10: Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten;
- Art. 11: Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren;
- Art. 12: Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Zorgplicht

De Flora- en faunawet gaat uit van een algemene zorgplicht (Art. 2):

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor alle in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving;
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover dat in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevraagd ten einde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

Om aan de zorgplicht te voldoen worden de volgende maatregelen aangeraden:

- werkzaamheden zoveel mogelijk tussen zonsopkomst en zonsondergang plaats te laten vinden;
- werkzaamheden (zoals slopen) vanaf één kant aan te vangen;
- tijdens werkzaamheden alert te zijn op dieren en deze de ruimte te geven te vluchten;
- bij het voorkomen van (beschermde) dieren, deze de tijd te gunnen om te vluchten;
- waar noodzakelijk de hulp van een ter zake kundige in te roepen;
- indien men (andere) beschermde soorten aantreft, dient altijd het advies van een ter zake

deskundige te worden ingeroepen.

Vrijstellingen

Onder bepaalde omstandigheden is vrijstelling mogelijk. Die omstandigheden hebben te maken met de aard van de activiteit, het (maatschappelijk) belang dat deze activiteit dient en de specifieke soorten die worden beïnvloed. Er zijn verschillende soorten vrijstellingen:

1. Algemene vrijstellingen, die altijd gelden en niet zijn gebonden aan aanvullende voorwaarden. Algemene vrijstellingen zijn overigens wel gekoppeld aan specifieke soorten, die doorgaans zeer algemeen voorkomen;
2. Vrijstelling gekoppeld aan de toepassing van een goedgekeurde gedragscode.

Kenmerkend voor een vrijstelling is dat deze niet hoeft te worden aangevraagd, in tegenstelling tot een ontheffing.

Activiteiten die in aanmerking komen voor vrijstelling, zoals bedoeld in art. 75 van de Flora- en faunawet, zijn:

- bestendig beheer en onderhoud (dit gaat om werk aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen en bermen, werk in het kader van natuurbeheer en werk in het kader van landbouw of bosbouw);
- bestendig gebruik (voorbeelden zijn het gebruik van militaire oefenterreinen, recreatiegebieden, het beheer en onderhoud van recreatieterreinen zoals jachthavens, maar ook evenementen op daarvoor bestemde terreinen, zoals motorcross);
- ruimtelijke ontwikkeling (aanleg van wegen, bedrijventerreinen, havens of woonwijken, maar ook de bouw van een schuur of de verbouwing van een huis).

Het begrip **bestendigheid** slaat op een gebruik dat jaar in jaar uit op dezelfde wijze plaatsvindt en kennelijk niet schadelijk is voor de aanwezige soorten. Zodra er sprake is van grote veranderingen of ingrijpende grootschalige maatregelen, dan is er geen sprake meer van bestendig beheer, maar van een ruimtelijke ontwikkeling. Hierbij kan worden gedacht aan de kaalkap van bos, het grootschalig plaggen van heidevelden of het uitbaggeren van een dichtgegroeid ven.

De volgende beschermingsregimes worden onderscheiden:

- 1 *Licht beschermde soorten*: dit betreft een aantal beschermde, maar algemene soorten in Nederland, waarvan de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Voor deze soorten geldt op voorhand een vrijstelling, mits bij ingrepen sprake is van de uitvoering van bepaalde werkzaamheden in het kader van bestendig beheer, bestendig gebruik of de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting;
- 2 *Matig beschermde soorten*: dit betreft soorten waarvoor niet op voorhand vrijstelling of ontheffing wordt verleend. Voor deze soorten geldt een vrijstelling, als volgens een door de Minister van LNV (thans EL&I) goedgekeurde gedragscode wordt gewerkt. Als niet volgens een goedgekeurde gedragscode wordt gewerkt, dan zal voor deze soorten een ontheffing aangevraagd moeten worden. Deze ontheffing wordt verleend, als geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soorten (de zogenaamde lichte toets);

- 3 *Zwaar beschermde soorten.* Dit zijn soorten die vermeld zijn in bijlage 1 van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten, alsmede soorten die voorkomen op bijlage IV van de Habitatrichtlijn alsmede de van nature binnen de Europese Unie voorkomende vogelsoorten. Een ontheffing met betrekking tot deze soorten wordt verleend, als voldaan wordt aan drie criteria: 1) er wordt geen afbreuk gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soorten; 2) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang; 3) er is geen andere bevredigende oplossing. Aan alle drie de criteria moet worden voldaan. Deze vormen gezamenlijk de zogenaamde uitgebreide toets.”

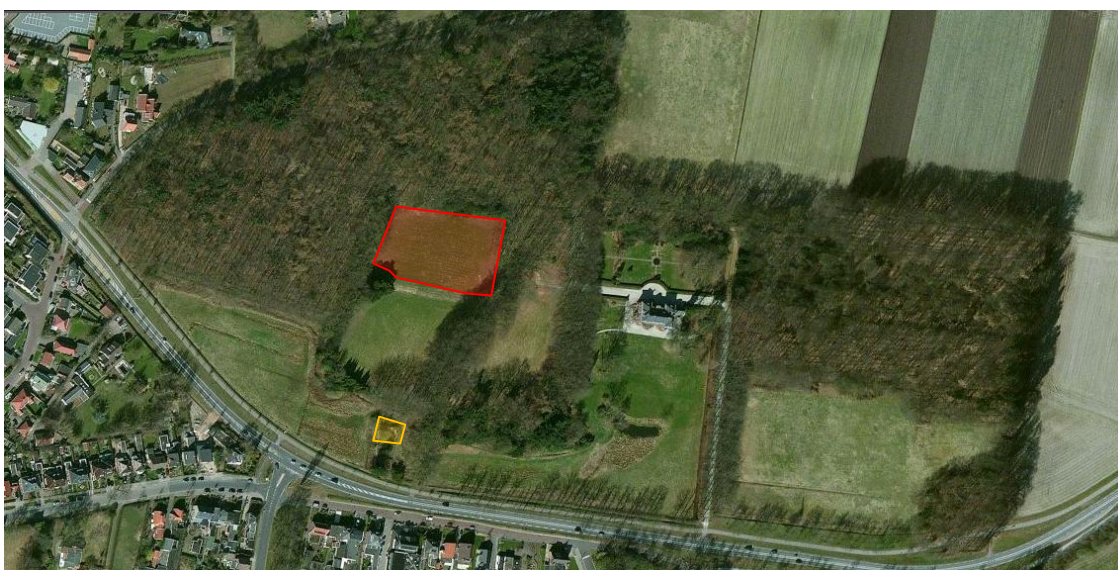
2.3.2 Natuurbeschermingswet

De Natuurbeschermingswet (Nb-wet) is gericht op het beschermen van gebieden. Het gaat hoofdzakelijk om gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn, d.w.z. Natura 2000-gebieden. Daarnaast vallen Beschermde Natuurmonumenten onder de Nb-wet. Voor al deze gebieden zijn instandhoudingsdoelen beschreven. Voor alle activiteiten die mogelijk een negatief effect hebben op die doelen, moet een vergunning worden aangevraagd. Voor ieder Natuurbeschermingswetgebied wordt door de Provincie in samenspraak met het ministerie van EL&I (voorheen LNV) een beheerplan opgesteld. Dit beheerplan geeft aan welke maatregelen wel en welke niet zonder vergunning kunnen plaatsvinden. Bestaand gebruik zal in de meeste gevallen zonder vergunning kunnen worden voortgezet.

3 Gebiedsbeschrijving

3.1 Huidige situatie van projectgebied

Het projectgebied betreft het Landgoed De Hulst, gelegen aan de Benteimerstraat te Oldenzaal. Het landgoed bestaat uit een landhuis en enkele bijgebouwen omringd met diverse bos- en graslandpercelen. Aan de zuidzijde van het landgoed, nabij de Benteimerweg, staan restanten van een boerderij in een vochtig hooiland. Ten noorden van dit hooiland liggen twee graslanden omgeven door lanen. Aan de noordzijde van het landgoed ligt een parkbos. Door dit bos loopt een laan die aansluit op de Tankenbergstraat. Voor het landhuis liggen twee graslandpercelen. Tussen deze percelen ligt een helokreen ofwel een puntbron. Tijdens de veldbezoeken in juli 2012 was deze bron dichtgegroeid met kroos en bestond vooral uit een zwarte anaerobe moddermassa.

Luchtfoto van Landgoed De Hulst met bouwlocatie van wooneenheden (rood) en te verwijderen boerderij (oranje)(Luchtfoto: Bing Maps).

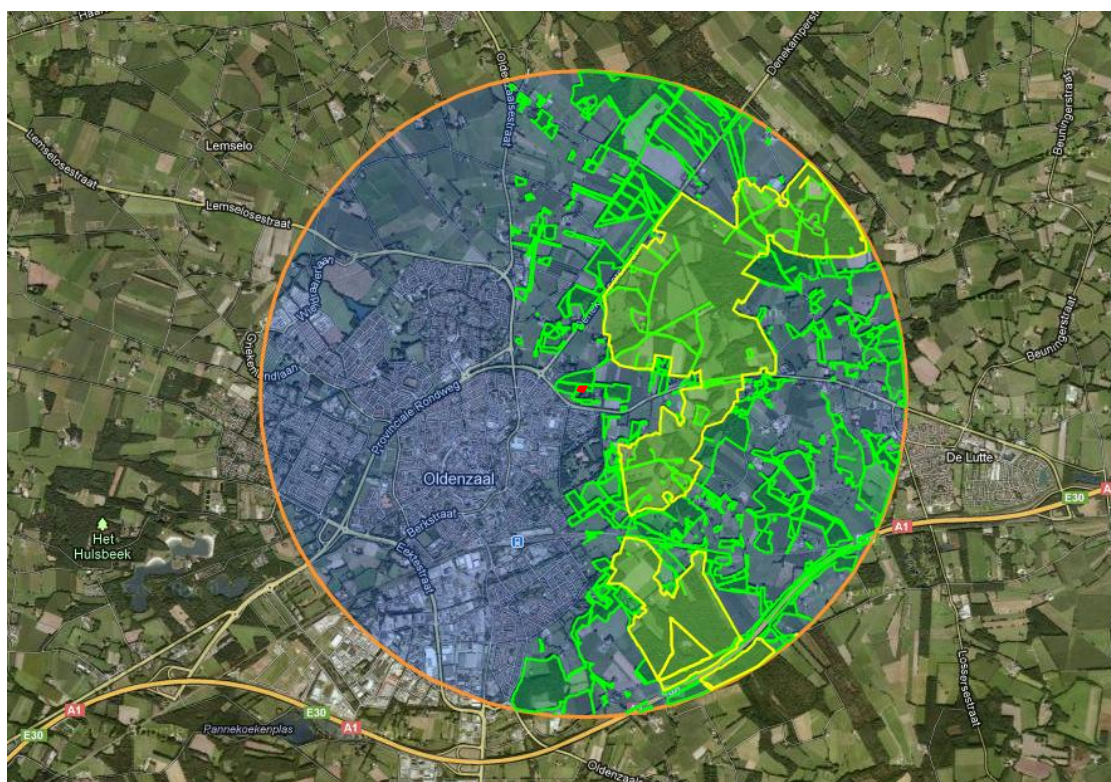
3.2 Voorgenomen plannen

De plannen zijn om acht wooneenheden of zorgwoningen voor ouderen te realiseren op het grasland in het noordwesten van het landgoed. De laan door het parkbos zal weer geschikt worden gemaakt als toegangsweg voor de toekomstige bewoners. Het parkbos zal worden hersteld, waarbij het ook weer toegankelijk wordt voor publiek. Hiervoor zal een dunning in het bos plaatsvinden, kwijnende delen worden vervangen en wandelpaden worden hersteld.

De restanten van de vervallen boerderij zullen worden verwijderd. Het perceel waarop deze boerderij staat zal in samenwerking met Waterschap Dinkel en Regge worden ingericht als waterbergingsgebied. De puntbron voor het landhuis en het zuidelijke graslandperceel zullen onderdeel uitmaken van het waterbergingsplan.

4 Gebiedsbescherming

Gebiedsbescherming houdt in dat gebieden met bijzondere natuurwaarden wettelijk zijn beschermd. Hierbij gaat het om Natura 2000-gebieden, beschermde natuurmonumenten en de Ecologische Hoofdstructuur. Relevante wet- en regelgeving met betrekking tot gebiedsbescherming betreft het beschermingsregime dat is neergelegd in de Natuurbeschermingswet 1998 en het beschermingsregime van de Ecologische Hoofdstructuur.

Kaart 2. Beschermde gebieden binnen een straal van 3km van het projectgebied (rood omlijning). Hierin zijn aangegeven Natura 2000-gebied (geel omlijnd) en de Ecologische Hoofdstructuur (groen omlijnd). (Bron: Kaartmachine van Ministerie EL&I)

4.1 Inventarisatie

Het projectgebied ligt niet in of grenst niet aan een beschermd gebied in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998. Het meest nabijgelegen beschermd gebied betreft het Natura 2000-gebied Landgoederen Oldenzaal, dat op 350 meter afstand ten noordoosten van het projectgebied ligt. In dit Natura 2000-gebied zijn doelstellingen voor drie habitattypen, H9160 A Eiken-haagbeukenbossen, H9190 Oude eikenbossen en 91E0 Beekbegeleidende bossen, aangewezen. De habitattypen van dit N2000-gebied zijn gevoelig voor versnippering en verkleining van areaal (zie Effecten indicator). Het areaal bos binnen het landgoed zal behouden blijven en indirect een positieve bijdrage kunnen leveren aan het areaal bos binnen het N2000-gebied. Daarnaast kunnen de plannen voor waterberging een positief effect hebben op de nabij gelegen landgoederen.

Binnen het N2000-gebied Landgoederen Oldenzaal is ook één habitatrichtlijnsoort aangewezen, Kamsalamander. Het voortplantingsbiotoop van Kamsalamander bestaat voornamelijk uit matig voedselrijke tot voedselrijke, stilstaande wateren met een goed ontwikkelde onderwatervegetatie. In de puntbron aan de voorzijde van het huis

ontbreekt deze goed ontwikkelde onderwatervegetatie op dit moment volledig en is hierdoor ongeschikt voortplantingswater voor Kamsalamander. Het voorkomen van deze soort op het landgoed wordt hierom ook niet verwacht. Mogelijk dat na de waterbergingsplannen de bron en de omgeving wel een geschikt leefgebied wordt voor de Kamwatersalamander.

Storingsfactor	1	2	7	8	13	14	15	16	17
Eiken-haagbeukenbossen	gevoelig	gevoelig	gevoelig	niet gevoelig	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	gevoelig	gevoelig
Oude eikenbossen	gevoelig	gevoelig	gevoelig	niet gevoelig	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	gevoelig	gevoelig
*Vochtige alluviale bossen	gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	gevoelig	gevoelig

■ zeer gevoelig
■ gevoelig
■ niet gevoelig
 n.v.t.
 ... onbekend

Effecten bepaling woningbouw op N2000 Landgoederen Oldenzaal (bron: Effectenindicator EL&I)

De bouwlocatie maakt geen onderdeel uit van de Ecologische hoofdstructuur, de bospercelen binnen het landgoed wel. In het provinciale Natuurbeheerplan 2012 zijn deze percelen aangewezen als beheertypen N16. 01 Droog bos met productie. De zuidelijke graslanden, grenzend aan de Bentheimerweg, zijn aangewezen als nog te realiseren nieuwe natuur binnen de EHS.

4.2 Effectbepaling gebiedsbescherming

Gezien de aard van de plannen en de afwezigheid van geschikt leefgebied voor de Kamsalamander binnen het projectgebied worden geen negatieve effecten op Natura 2000 gebieden verwacht. Voor deze plannen is geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 nodig. Het is echter aan het bevoegd gezag, het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Overijssel, om deze visie te bevestigen.

Gezien de wooneenheden buiten de EHS worden gerealiseerd, leidt dit niet tot een afname van kwaliteit of kwantiteit van het aangewezen beheertype binnen de EHS. De kwaliteit van de bospercelen wordt door de voorgenomen plannen niet aangetast. De plannen leiden niet tot aantasting van de aaneengeslotenheid van de natuurlijke eenheden, noch worden de natuurlijke processen verstoord. De waterbergingsplannen op de hooilanden zullen mogelijk de huidige natuurwaarde van het landgoed verhogen. Hierom worden er geen negatieve effecten op de doelstellingen van de Ecologische hoofdstructuur verwacht. Het is echter aan het bevoegd gezag, het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Overijssel, om deze visie te bevestigen.

5 Soortbescherming

In de Flora- en Faunawet is de bescherming van soorten geregeld. De wet bevat een aantal verbodsbepalingen die het toebrengen van schade aan beschermde soorten verbiedt. Er geldt een algemene zorgplicht voor alle soorten. Verder is een aantal specifiek beschermde soorten aangewezen in drie beschermingscategorieën:

1. De licht beschermde soorten;
2. De matig beschermde soorten;
3. De zwaar beschermde.

Overtreding van de verbodsbepalingen dient voorkomen te worden door de maatregelen zodanig aan te passen dat schade aan beschermde soorten voorkomen wordt. Als dit niet mogelijk is dient een ontheffing aangevraagd te worden.

5.1 Vaatplanten

Inventarisatie

In het projectgebied zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Op basis van het uitgevoerde veldbezoek en de terreinkenmerken zijn ook geen beschermde soorten te verwachten. In het projectgebied zijn voornamelijk soorten aangetroffen van gazons als Straatgras, Engels raaigras, Witte klaver, Gewone paardenbloem, Grote weegbree, Kruipende boterbloem en Madelief. Daarnaast zijn planten van voedselrijke zomen aangetroffen als Grote brandnetel en Hondsdraf.

Effecten

Bij ruimtelijke ingrepen geldt automatisch een vrijstelling van verbodsartikel 8 van de Flora- en faunawet voor licht beschermde soorten van tabel 1. Het aanvragen van een ontheffing annex art. 75 is daarom niet aan de orde.

5.2 Vleermuizen

Inventarisatie

Volgens de Zoogdieratlas van Overijssel (Douma *et al.* 2011) zijn in het betreffende kilometerhok Gewone dwergvleermuis, Watervleermuis en Rosse vleermuis waargenomen. Er zijn waarnemingen van Laatvlieger bekend in de aangrenzende kilometerhokken.

Tabel 1. Overzicht van veldbezoeken en weersomstandigheden

Datum	Zons- ondergang	Start	Einde	Temperatuur	Wind	Bijzonderheden
3 juli 2012	21.56 uur	21.45 uur	23.50 uur	20°C	Windstil	Bewolkt
24 juli 2012	21.35 uur	21.15 uur	23.30 uur	21°C → 15 °C	Windstil	Helder

Het aanvullend onderzoek naar vleermuizen is uitgevoerd conform het protocol voor vleermuisinventarisaties (www.gegevensautoriteitnatuur.nl). Het protocol gaat uit van de gebiedsfuncties: winterverblijf, zomerverblijf, kraamverblijf, paarverblijf, vliegroute en jachtgebied. Voor het inventariseren van elk van deze zes functies is per vleermuissoort het aantal exemplaren/waarnemingen, de periode van het jaar en de minimale duur van het veldbezoek vastgelegd. Verder worden eisen gesteld aan de weersomstandigheden en de te gebruiken apparatuur.

Ten behoeve van de beoogde plannen is nader onderzoek naar de functie foerageergebied binnen het projectgebied gedaan. Hiervoor hebben twee avondbezoeken in de

zomerperiode plaats gevonden.

Resultaten

Avondbezoek 3 juli 2012

Tijdens dit avondbezoek zijn vier soorten vleermuizen in en rond het projectgebied waargenomen, namelijk Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), Ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*), Laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) en Rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*).

De eerste vleermuizen werd om 22.00 uur (4 minuten na zonsondergang) overvliegend over het landhuis richting het zuiden waargenomen. Het betrof drie exemplaren van de soort laatvlieger. Een kwartier later zijn ook enkele exemplaren jagend boven de graslanden en lanen waargenomen. Om 22.08 uur is het eerste exemplaar Gewone dwergvleermuis foeragerend in de kruinen van een laan op het landgoed waargenomen. Later op de avond zijn meerdere exemplaren Gewone dwergvleermuis jagend rondom de lanen waargenomen. Rosse vleermuis is vanaf 22.36 uur foeragerend waargenomen boven de graslanden en boomkruinen. Ruige dwergvleermuis is éénmaal foeragerend waargenomen boven het oostelijke grasland. Gedurende de avond zijn geen uitvliegende vleermuizen waargenomen.

Avondbezoek 24 juli 2012

Tijdens dit avondbezoek zijn drie soorten vleermuizen in en rond het projectgebied waargenomen, namelijk Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), Laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) en Rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*).

De eerste vleermuizen werden om 21.39 uur (4 minuten na zonsondergang) overvliegend vanuit het oosten over het landhuis waargenomen. Het betrof vijf exemplaren van de Rosse vleermuis. Om 21.44 uur werden twee uitvliegende exemplaren Gewone dwergvleermuis aan de achterzijde van het landhuis waargenomen. Vijf minuten later jaagde één exemplaar Gewone dwergvleermuis in de laan ten oosten van de bouwlocatie. In de laan ten noorden van de bouwlocatie zijn twee exemplaren Gewone dwergvleermuis waargenomen. Laatvlieger werd om 22.04 uur aan de zuidzijde van het landgoed voor het eerst gehoord. Later op de avond zijn zes tot acht exemplaren Laatvlieger jagend boven de verschillende graslanden waargenomen. Deze avond zijn er geen jagende exemplaren Rosse vleermuis boven het landgoed gehoord.

Effecten

Het landhuis biedt aan ten minste twee exemplaren Gewone dwergvleermuis een zomerverblijfplaats. Deze soort jaagt tussen de boomkruinen van de lanen en bosranden. Het landgoed maakt onderdeel uit van het jachtgebied van circa 7–10 exemplaren Gewone dwergvleermuis. Het projectgebied is onderdeel van het jachtgebied van circa 3 exemplaren Gewone dwergvleermuis.

Gezien de vroege waarnemingen na zonsondergang van Laatvlieger en Rosse vleermuis is het zeer aannemelijk dat deze soorten verblijfplaatsen hebben nabij het landgoed. Laatvlieger is een gebouwbewonende soort en Rosse vleermuis een boombewonende soort. Echter gezien de hoge vlieghoogte en vliegrichting is het zeer aannemelijk dat de waargenomen individuen een verblijfplaats buiten het projectgebied. Beide soorten zijn minder wendbaar tijdens het vliegen en jagen bij voorkeur boven graslanden en houtsingels. Dit was ook goed waar te nemen tijdens de avondbezoeken.

Alle graslanden, lanen en bosranden werden bejaagd door de verschillende

vleermuissoorten. Ruim een uur na zonsondergang nam het aantal jagende vleermuizen sterk af. Het is daarom zeer aannemelijk dat het landgoed een belangrijk foerageergebied is voor uitvliegende soorten uit Oldenzaal en deze individuen later op de avond doorvliegen naar andere foerageergebieden.

In het projectgebied komen ten minste vier vleermuissoorten voor. Deze zijn allen zwaar beschermd. Gezien de aard van de werkzaamheden zullen geen verblijfplaatsen van vleermuizen worden verstoord of vernietigd.

De bouwlocatie behelst minder dan drie procent van het geschikte foerageergebied van het landgoed. Daarnaast zijn vooral de boomkronen van de lanen en de bosranden een zeer belangrijk onderdeel van dit foerageergebied, hierin en hierboven is het insectenaanbod het hoogst. Gezien de lanen en bosranden behouden blijven, is het niet aannemelijk dat de bouw van de wooneenheden een effect heeft op het foerageergebied van de voorkomende vleermuissoorten. De plannen voor de waterberging kunnen eventueel zelfs een positief effect hebben op het foerageergebied van vleermuizen. Door vernatting zal mogelijk het insectenaanbod boven deze graslanden toenemen.

Een mogelijk zorg zou de lichtuitstraling vanuit het gebouw en buitenverlichting kunnen zijn. Zowel Laatvlieger en Gewone dwergvleermuis zijn soorten die niet erg gevoelig zijn voor lichtverstoring. Beide zijn soorten die algemeen voorkomen binnen de bebouwde kom en die geen kritische eisen stellen aan verlichting, eerder soms worden aangetrokken door lantaarnpalen. Om lichtverstoring zoveel mogelijk te beperken wordt geadviseerd om buiten alleen gerichte verlichting, bijvoorbeeld met bewegingssensor, te plaatsen.

5.3 Overige zoogdieren

Inventarisatie

Op basis van bekende verspreidingsgegevens (Douma *et al.* 2011) is het voorkomen van de matig beschermde Eekhoorn en Steenmarter en de zwaar beschermde Veldspitsmuis en Das te verwachten. In een nabijgelegen kilometerhok zijn ook waarnemingen van Boommarter bekend. Daarnaast kunnen 14 licht beschermde soorten verwacht op het landgoed, waaronder Tweekleurige bosspitsmuis, Dwergmuis en Bunzing.

Veldspitsmuis is gebonden aan kleinschalig agrarisch cultuurlandschap dat niet te intensief beheerd wordt. Deze soort komt voor in overgangsvegetaties, lintvormige landschapselementen, opgaande kruidenvegetaties en overhoekjes. Ook in aanliggende, braakliggende of niet begraasde kruidenvegetaties, zoals boomgaarden, kan de soort worden aangetroffen (bron: De Zoogdierverseniging). Gezien de aanwezigheid van de genoemde elementen kan het voorkomen van deze soort op het landgoed niet worden uitgesloten. Mogelijk zijn de kruidenrijke graslanden aan de zuidzijde van het landgoed te vochtig voor deze soort. De graslanden op de bouwlocatie en ten zuiden van de bouwlocatie zijn niet erg kruidenrijk en lijken niet geschikt als leefgebied voor de Veldspitsmuis.

In het projectgebied of nabijgelegen graslanden zijn geen graafsporen of wissels van de Das waargenomen. In het bosperceel rondom het projectgebied is ook geen burcht van deze soort waargenomen. Daarnaast zijn er geen sporen (als prooi-resten, prenten, uitwerpselen en nesten) van Eekhoorn, Steenmarter of Boommarter aangetroffen. Het bosperceel op het landgoed kan onderdeel zijn van het leefgebied van Eekhoorn en Boommarter. Tijdens de dunning van het bos zullen bomen met holten (geschikte

verblijfplaatsen voor Boommarter) en bomen met horsten (ook nesten van Eekhoorn) te allen tijde worden ontzien. Door volgens de gedragscode Bosbeheer te werken, zal de dunning geen effect hebben op de mogelijk voorkomende Eekhoorn en Boommarter. Het projectgebied is geen geschikt leefgebied voor Eekhoorn en Boommarter. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van matig en zwaar beschermde zoogdieren binnen het projectgebied kan daardoor worden uitgesloten.

Binnen het projectgebied zijn vaste verblijfplaatsen van de licht beschermde soorten Haas, Ree, Bosmuis, Rosse woelmuis, Mol, Egel, Tweekleurige bosspitsmuis, Dwergmuis, Dwergspitsmuis, Konijn, Aardmuis, Bunzing en Huisspitsmuis aangetoond of te verwachten.

Effecten

Voor de aanwezige en mogelijk aanwezige algemene zoogdieren, die onder een laag beschermingsregime vallen, geldt in deze situatie automatisch vrijstelling van de verbodsartikelen 9, 11 en 12 uit de Flora- en faunawet. Er worden overtredingen en betrekking tot zwaarder beschermde soorten binnen het projectgebied verwacht. Het aanvragen van ontheffing annex art. 75 van de Flora- en faunawet is niet aan de orde.

5.4 Vogels

Inventarisatie

Het projectgebied is door het gevarieerde kleinschalig landschap een geschikt broedgebied voor bos-, tuin- en watervogels. Algemene voorkomende soorten, zoals Houtduif, Turkse tortel, Merel, Roodborst, Heggenmus en Groene specht, kunnen tot broeden komen in het projectgebied. In de bossen binnen het projectgebied kunnen ook soorten tot broeden komen waarvan de nesten jaarrond zijn beschermd, zoals Havik, Buizerd. Er zijn tijdens de veldbezoeken echter geen jaarrond beschermde nesten waargenomen.

Effecten

Het herstel van het parkbos zal conform de gedragscode Bosbeheer worden uitgevoerd. Dit betekent dat alle jaarrond beschermde nesten in het bos ten alle tijden zullen worden ontzien. Alle vogelsoorten (uitgezonderd exoten) zijn beschermd. Ontheffing voor het vernielen en verstoren van bewoonde nesten van vogels (artikel 11) wordt in principe niet verleend. Men kan er in dit projectgebied van uitgaan dat geen verbodsbepalingen worden overtreden als buiten het broedseizoen wordt gewerkt of als voor het broedseizoen wordt begonnen en de werkzaamheden continu voortduren. Als de werkzaamheden voor het broedseizoen worden gestart en continu voortduren zullen broedvogels een rustiger broedplaats (op enige afstand) zoeken en niet door de werkzaamheden worden gestoord. De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt evenwel dat het broedseizoen van ongeveer 15 maart tot 15 juli loopt.

5.5 Amfibieën

Inventarisatie

Uit het Waarnemingsoverzicht 2010 Rapon blijken in de betreffende uurhokken vier licht beschermde soorten voor te komen. Het betreft de volgende soorten: Kleine watersalamander, Gewone pad, Bruine kikker, Bastaard kikker. Daarnaast zijn waarnemingen bekend van een matig beschermde en twee zwaarder beschermde soorten, respectievelijk Alpenwatersalamander, Kamsalamander en Poelkikker. Tijdens het veldbezoek in juli 2012 is gebleken dat de puntbron voor het landhuis ongeschikt voortplantingswater is voor kritische amfibiesoorten. Er is wel een exemplaar van het

Groene kikker complex in de poel waargenomen.

Buiten het voortplantingsseizoen leeft Bruine kikker op het land en overwintert in greppels of holten of onder hout, boomwortels of stenen. Ook Gewone pad, Kleine watersalamander en Alpenwatersalamander vertonen dit gedrag. Deze soorten kunnen op het landgoed voorkomen. Gezien de afwezigheid van structuurelementen in het projectgebied, worden overwinteringsverblijfplaatsen van deze soorten hier niet verwacht.

De matig en zwaar beschermde en tevens habitatrichtlijnsoorten Poelkikker en Kamsalamander worden alleen op het land waargenomen tijdens de overwintering. De rest van het jaar verblijven deze soorten alleen in waterpartijen met goed ontwikkelde onderwatervegetatie. De aanwezige puntbron is op dit moment ongeschikt voortplantingswater voor deze kritische soorten.

Effecten

In het projectgebied kunnen enkele licht beschermde soorten voorkomen: Kleine watersalamander, Gewone pad, Bruine kikker, Bastaard kikker. Voor de licht beschermde soorten geldt een vrijstelling, worden overtredingen in kader van de Flora- en faunawet niet verwacht en is een ontheffing daarom niet nodig. De matig beschermde Alpenwatersalamander kan in de kruidenrijke graslanden aan de zuidzijde voorkomen. Indien tijdens de werkzaamheden voor de waterberging gewerkt wordt volgens de gedragscode voor Waterschappen, geldt voor deze soort een vrijstelling. In het projectgebied van de wooneenheden wordt deze soort niet verwacht en dus ook geen overtredingen in kader van de Flora- en faunawet.

5.6 Reptielen

Inventarisatie

Volgens het waarnemingsoverzicht RAVON 2010 komt één zwaar beschermde reptielensoort voor in het betreffende uurhok. Hazelworm heeft een voorkeur voor bossen, bosranden, houtwallen, heide en weg- en spoorbermen. Deze soort zou in de bossen op het landgoed kunnen voorkomen, echter is deze soort moeilijk waar te nemen. Gezien de aard van het projectgebied wordt deze soort daar niet verwacht.

Effecten

Gezien de aard van het projectgebied en de plannen worden effecten op Hazelworm niet verwacht. Voor deze soortgroep worden verbodsovertredingen in kader van de Flora- en faunawet niet verwacht en is een ontheffing niet nodig.

5.7 Vissen

Inventarisatie

Binnen het projectgebied is één puntbron aanwezig. Gezien deze bron momenteel vooral bestaat uit zwarte modder en nauwelijks water, worden geen vissen verwacht in het projectgebied.

Effecten

Gezien de afwezigheid van geschikte wateren voor vissen in het projectgebied, hebben de plannen geen effect op beschermde vissoorten.

5.8 Vlinders

Inventarisatie

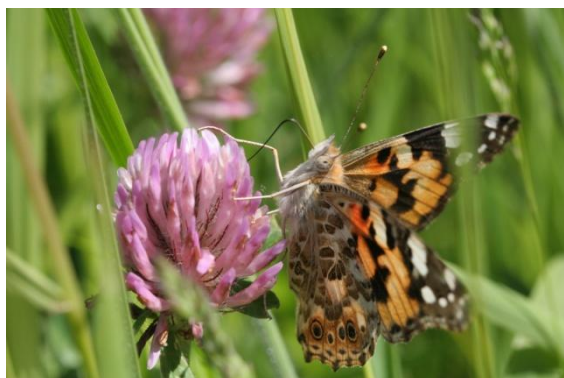
Volgens het EIS-waarnemingsverslag 2007 zijn in het uurhok 29-41 waarnemingen bekend

van drie rode lijstsoorten, Kleine ijsvogelvinder, Bont dikkopje en Groot dikkopje. Daarnaast is de zwaar beschermde Rouwmantel in het betreffende uurhok waargenomen. Rouwmantel is sinds 1964 een verdwenen standvlinder, deze wordt wel elk jaar nog zwervend in Nederland waargenomen.

Kleine ijsvogelvinder is een vrij zeldzame standvlinder met alleen in Twente en de Achterhoek nog een groot en min of meer aaneengesloten verspreidingsgebied. Deze soort leeft bij voorkeur in gevarieerde, vochtige gemengde en/of loofbossen en heeft Kamperfoelie als waardplant. Groot dikkopje is een vrij algemene soort op de zand- en veengronden en komt voor op allerlei beschutte, vrij vochtige graslanden en ruigten, zoals vochtige heide met Pijpenstrootje, grazige ruigten in graslanden, open plekken in bossen en langs bosranden. Groot dikkopje heeft diverse grassen, zoals breedbladige zwenkgrassen en beemdgrassen, Kweek, Gestreepte witbol en Pijpenstrootje, als waardplant. Bont dikkopje is een vrij zeldzame standvlinder die alleen nog in Brabant en het oostelijke deel van de Achterhoek en Twente voorkomt. De soort komt voor op vochtige, grazige vegetaties langs bosranden en bospaden.

Het is zeer aannemelijk dat de genoemde rode lijst soorten voorkomen in het nabij gelegen Natura 2000-gebied. De bossen en graslanden op het landgoed bieden ook een geschikt leefgebied voor deze soorten en is het voorkomen van deze soorten goed mogelijk. Daarnaast kunnen algemene soorten als Landkaartje, Groot Koolwitje en Atalanta in het projectgebied worden verwacht.

Atalanta

Landkaartje

Effecten

Er worden alleen rode lijstsoorten maar geen beschermde vlindersoorten in het projectgebied verwacht. Hierdoor vinden er geen verbodsovertredingen in kader van de flora- en faunawet plaats. Wel kan een rode lijst soort voorkomen. Na de realisatie van wooneenheden blijft er voldoende leefgebied behouden in het projectgebied. Uiteindelijk wordt verwacht dat waterbergingsmaatregelen een positief effect hebben het leefgebied van de genoemde soorten. Er vinden geen verbodsovertredingen in kader van de Flora- en faunawet plaats.

5.9 Libellen

Inventarisatie

Volgens het EIS-waarnemingsverslag 2007 zijn in het betreffende uurhok waarnemingen bekend van één rode lijstsoort, Bruine winterjuffer. Er zijn geen waarnemingen bekend van beschermde soorten in kader van de Flora- en faunawet.

Bruine winterjuffer is voor zijn voortplanting afhankelijk van vennen, plassen en poelen met goed ontwikkelde verlandingsvegetatie. De poel op het landgoed voldoet niet aan de leefgebiedseisen van deze soort. Het is wel mogelijk dat minder kritische en algemeen voorkomende libellensoorten tot voortplanting komen in deze poel.

Effecten

Door de afwezigheid van beschermde libellensoorten worden verbodsovertredingen in kader van de Flora- en faunawet niet verwacht. Ook rode lijstsoorten worden niet in het projectgebied verwacht. Het is wel mogelijk dat de waterbergingsplannen een positief effect hebben op bijzondere libellensoorten.

5.10 Overige fauna

Inventarisatie

Tijdens de veldinventarisatie zijn nabij de locaties waar werkzaamheden gaan plaats vinden geen mierenhopen waargenomen. Gezien de aard van de aanwezige poel worden Gestreepte waterroofkever en Brede geelrandwaterroofkever ook niet verwacht.

Effecten

Door de ontwikkelingen binnen het projectgebied zullen geen effecten op beschermde overige ongewervelde soorten optreden.

6 Conclusie en consequenties

6.1 Beschermde gebieden

Het projectgebied ligt niet binnen de begrenzing van beschermde gebieden in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998. Gezien de aard van de werkzaamheden en de ligging worden geen negatieve effecten op nabij gelegen gebieden verwacht. De visie is dat voor deze activiteit geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 nodig is.

Het projectgebied ligt wel nabij de begrenzing van de Ecologische hoofdstructuur. De plannen zijn op het punt van de natuur echter niet in strijd met de Omgevingsvisie Overijssel en de Omgevingsverordening Overijssel 2009. Het is aan het bevoegd gezag, het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Overijssel, om deze visie te bevestigen.

6.2 Beschermde soorten

Ten aanzien van de soortenbescherming zijn vier aspecten (van belang in de verdere procedure) in acht genomen:

- nader onderzoek;
- niet bedreigde waarden;
- aangepaste werkwijze ten behoeve van beschermde soorten;
- ontheffingen.

Nader onderzoek

Van alle soorten is een voldoende beeld ontstaan op basis van het veldbezoek en de overige gegevens. Nader onderzoek is niet nodig. Wel zal voorafgaand van de werkzaamheden in het bos een inventarisatie volgens de gedragscode Bosbeheer moeten worden uitgevoerd.

Niet bedreigde waarden

Van de volgende soortengroepen worden geen verbodsbepalingen overtreden in het projectgebied:

- vaatplanten;
- zoogdieren
- reptielen;
- vissen;
- dagvlinders;
- libellen;
- overige ongewervelde soorten.

Aangepaste werkwijze ten behoeve van beschermde soorten:

Broedvogels: –Met betrekking tot vogels kan men er in dit projectgebied van uitgaan dat er geen verbodsbepalingen in kader van de Flora- en faunawet worden overtreden als buiten het broedseizoen wordt gewerkt of als voor het broedseizoen wordt begonnen en de werkzaamheden continu voortduren. Als de werkzaamheden voor het broedseizoen worden gestart en continu voortduren, zullen broedvogels een rustiger broedplaats (op enige afstand) zoeken en niet door de werkzaamheden worden gestoord. De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt evenwel dat het broedseizoen van ongeveer 15 maart tot 15 juli loopt.

Amfibieën: – Met betrekking tot amfibieën kan men er in dit project van uitgaan dat, als de werkzaamheden worden uitgevoerd volgens de gedragscode Flora- en faunawet voor Waterschappen, een ontheffing niet nodig is. Hiervoor dienen in beginsel de werkzaamheden in de periode tussen 15 juli en 1 november uitgevoerd te worden, dat wil zeggen na de voortplantingsperiode en vóór de winterrust van amfibieën.

Ontheffingen

Indien niet gewerkt kan worden onder de voorwaarden van de Gedragscode Flora- en faunawet voor Waterschappen zal nader onderzoek moeten plaats vinden naar het voorkomen van Alpenwatersalamander in het waterbergingsgebied. Indien uit dit onderzoek blijkt dat Alpenwatersalamander in het projectgebied voorkomt, zal een ontheffing moeten worden aangevraagd.

6.3 Uitvoerbaarheid

Uit het onderzoek naar de effecten op beschermde natuurwaarden blijkt dat er een volledig beeld is van de aanwezige natuurwaarden. Wanneer er wordt gewerkt volgens de Gedragscode Bosbeheer en Gedragscode Flora- en faunawet voor waterschappen en volgens de voorgestelde maatregelen (paragraaf 6.2), mag er van worden uitgegaan dat geen verbodsbepalingen in kader van de Flora- en faunawet worden overtreden. Hiermee is het plan in kader van de natuurwetgeving uitvoerbaar.

7 Literatuur

- Het Natuurloket 2011. Beknopte eenmalige levering. OHNL-2011-1679.
- www.telmeel.nl. Invoerportaal van de landelijke Particuliere Gegevensbeherende Organisaties (PGO's), op de site is tevens verspreidingsinformatie van planten en dieren te vinden;
- www.waarneming.nl. Dit is een website van vrijwilligers, waarop natuurwaarnemingen in Nederland worden verzameld, op de site is verspreidingsinformatie van planten en dieren te vinden.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit – Natura 2000 (gebiedendatabase)
- www.zoogdiervereniging.nl
- www.ravon.nl
- www.zoogdieratlas.nl – samenwerking zoogdiervereniging en Provincie Overijssel
- www.vleermuis.net
- www.vlindernet.nl
- www.libellennet.nl
- Delft, J. van, A. de Bruin & P. Frigge 2011. Waarnemingsoverzicht 2010. RAVON 42: 105-119.
- Douma, T, Zoon, C., Bode, T. 2011. De Zoogdieren van Overijssel. Leefwijze en verspreiding in de periode 1970 t/m 2010. Zoogdierwerkgroep. Profiel Uitgeverij, Bedum.
- Lange, R., P. Twisk, A. van Winden en A. van Diepenbeek, 1994. Zoogdieren van West-Europa, Stichting Uitgeverij KNNV en Vereniging Natuurmonumenten, Utrecht.
- Limpens, H., K. Mostert en W. Bongers, Atlas van de Nederlandse vleermuizen: Onderzoek naar verspreiding (periode 1986-1993) en ecologie, KNNV Uitgeverij, Utrecht 1997.
- Ministerie van LNV, 2003. Buiten aan het werk. Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten! De Flora- en Faunawet in de praktijk; informatie over vrijstellingen, ontheffingen en gedragscodes.
- Provincie Overijssel 2009. Omgevingsvisie en omgevingsverordening Overijssel 2009. Zwolle.
- Provincie Overijssel 2010. Natuurbeheerplan provincie Overijssel 2011. Zwolle.
- Stichting RAVON, Waarnemingenoverzicht 2006 (verspreidingsperiode 1997-2006), RAVON 27, jaargang 9 (3): blz. 48-64.
- Stichting RAVON, Waarnemingenoverzicht 2007 en 2008 (verspreidingsperiode 1998-2008, RAVON 34, jaargang 11 (4): blz. 61-80.
- Sylvester Natuurontwikkeling Oldenzaal, Natuurontwikkeling De Hulst Oldenzaal, 2004
- Unie van Waterschappen 2011. Gedragscode Flora- en faunawet voor waterschappen.
- Waarnemingenverslag 2007 'Dagvlinders, libellen en sprinkhanen' (verspreidingsperiode 1999-2006), EIS-Nederland, De Vlinderstichting en de Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie.
- Westhoff, dr. V., drs. A.J. den Held, Plantengemeenschappen in Nederland, boek Thieme & cie, Zutphen 1975.

8 Bijlage 1

‘Flora- en faunaonderzoek bouwlocatie Buitenplaats De Hulst’

*Inventarisatie en beoordeling van natuurwaarden
in het kader van natuurwet- en regelgeving*

COLOFON

Titel: 'Flora- en faunaonderzoek bouwlocatie Buitenplaats De Hulst'

Subtitel: Inventarisatie en beoordeling van natuurwaarden in het kader van natuurwet- en regelgeving

Projectcode: 07329

Status: Eindrapport

Datum: 14 december 2007

Auteur: ing. M. van der Sluis

Veldonderzoek: ing. M. van der Sluis & ing. G. Engelbertink

Redactie: drs. I. Veeman

Opdrachtgever: Stichting De Hulst

Contactpersoon: Dhr. H. Smellink

EcoGroen Advies BV

Postbus 625

8000 AP Zwolle

T: 038 423 64 64

F: 038 423 64 65

I: www.ecogroen.nl

© EcoGroen Advies (2007)

Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt mits onder vermelding van de bron:

Sluis, M. van der (2007). Flora- en faunaonderzoek bouwlocatie Buitenplaats De Hulst; Inventarisatie en beoordeling van natuurwaarden in het kader van natuurwet- en regelgeving. Rapport 07-329. EcoGroen Advies, Zwolle.

INHOUDSOPGAVE

Samenvatting en conclusies

1	Inleiding.....	1
1.1	Aanleiding en doelstelling.....	1
1.2	Situatie.....	1
1.3	Algemene opzet en werkwijze.....	2
2	Gebiedsgericht natuurbeleid	3
2.1	Inleiding.....	3
2.2	Natuurbeschermingswet 1998	3
2.3	Nota Ruimte	4
3	Flora en fauna van het onderzoeksgebied	6
3.1	Methode.....	6
3.2	Flora.....	6
3.3	Zoogdieren.....	6
3.4	Broedvogels.....	7
3.5	Amfibieën, vissen en reptielen	8
3.6	Ongewervelden.....	8
4	Geraadpleegde bronnen	9

Bijlagen

I	Uitsnede kaart Groenloket Overijssel
II	Soortenlijst
III	Wettelijk kader

SAMENVATTING EN CONCLUSIES

Aanleiding en doelstelling

In opdracht van Stichting Buitenplaats De Hulst (contactpersoon dhr. H. Smellink) heeft EcoGroen Advies BV een flora- en faunaonderzoek uitgevoerd ten behoeve van nieuwbouw op Buitenplaats 'De Hulst' in Oldenzaal.

Het onderzoek is gebaseerd op een veldbezoek in september 2007 en raadpleging van diverse verspreidingsatlassen.

Gebiedsgericht natuurbeleid

Het plangebied ligt op enige afstand (350 meter) van Habitatrichtlijngebied 'Landgoederen Oldenzaal', tevens EHS. Gezien de afstand en het tussenliggende bos zijn negatieve effecten op de instandhoudingdoelen van het Natura 2000-gebied en de EHS niet aan de orde.

Aangetroffen en te verwachten soorten

De locatie bestaat op dit moment hoofdzakelijk uit gazon. In het zuidelijk gedeelte van het plangebied staat een haag met Hulst en Taxus. Uit het onderzoek komen de volgende zaken naar voren:

- In het plangebied zijn geen beschermde plantensoorten of plantensoorten van de Rode Lijst aangetroffen of te verwachten;
- Op basis van het veldonderzoek is gebleken dat zich geen verblijfplaatsen van strikt beschermde vleermuizen (FFW tabel 3) bevinden in het plangebied. De voorgenomen plannen hebben ook geen nadelige gevolgen op belangrijke vlieg- en/of jachtroutes en foeragerende vleermuizen;
- Het voorkomen van de middelhoog beschermde Eekhoorn en Steenmarter (beiden FFW tabel 2) en de strikt beschermde Veldspitsmuis en Waterspitsmuis (beiden FFW tabel 3) kan worden uitgesloten;
- Verspreid in het gebied zijn vaste verblijfplaatsen van enkele algemeen voorkomende, laag beschermde zoogdiersoorten (FFW tabel 1) aangetoond of te verwachten;
- Het te bebouwen gebied vormt geen aantrekkelijk broedgebied voor vogels. Mogelijk fungeert de aanwezige haag als broedlocatie voor enkele algemene vogels van bos en struweel;
- Aanwezige ruigte en de strooisellaag van bosschages fungeren mogelijk als beperkt overwinteringsgebied voor algemeen voorkomende, laag beschermde amfibieën (FFW tabel 1);
- Er zijn geen reptielen, vissen of beschermde ongewervelden aangetroffen of te verwachten.

Vrijstelling en mitigerende maatregelen

- Het aanvragen van ontheffing annex artikel 75 van de Flora- en faunawet is niet aan de orde;
- Werkzaamheden die broedbiotopen van alle aanwezige vogels verstoren of beschadigen dienen te allen tijde te worden voorkomen. Dit is voor de meeste soorten mogelijk door gefaseerd te werken en de uitvoering in elk geval op te starten in de periode voor 15 maart en na 15 juli. Overigens wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd, maar is het van belang of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum;
- Voor de beschermde 'algemene soorten' uit de groepen amfibieën en kleine zoogdieren geldt automatisch een vrijstelling van de verbodsartikelen 9, 11 en 12 uit de Flora- en faunawet en is het aanvragen van een ontheffing niet noodzakelijk.

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding en doelstelling

In opdracht van Stichting Buitenplaats De Hulst (contactpersoon dhr. H. Smellink) heeft EcoGroen Advies BV een flora- en faunaonderzoek uitgevoerd. Dit in verband met de beoogde realisatie van bebouwing op Buitenplaats 'De Hulst' te Oldenzaal.

In verband met de op 1 april 2002 in werking getreden Flora- en faunawet en de geldende regelgeving in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998, is het noodzakelijk om vooraf te toetsen of ruimtelijke ingrepen en andere activiteiten niet conflicteren met aanwezige beschermde plant- en diersoorten en habitats.

In het voorliggende onderzoek worden de consequenties in beeld gebracht van de beoogde plannen en vindt toetsing plaats aan de Flora- en faunawet en vigerend gebiedsgericht natuurbesluit.

1.2 Situatie

De onderzoekslocatie bevindt zich op Buitenplaats 'De Hulst', aan de oostzijde van Oldenzaal (zie figuur 1). De locatie bestaat op dit moment hoofdzakelijk uit gazon. In het zuidelijk gedeelte van het plangebied staat een haag met Hulst en Taxus.

Figuur 1: Situering van het plangebied (rode cirkel) ten oosten van Oldenzaal.

De plannen bestaan uit de realisatie van bebouwing op de onderzoekslocatie in het kader van de Provinciale regeling 'Rood voor Groen'. De aanwezige haag met Hulst en Taxus zal deels verwijderd en deels verplaatst worden.

1.3 Algemene opzet en werkwijze

Het voorliggende ecologische onderzoek is gebaseerd op locatiebezoek, verspreidingsgegevens (zie Geraadpleegde bronnen) en bekende ecologische principes.

Om inzicht te krijgen in de aanwezige natuurwaarden en beperkingen met betrekking tot de beoogde ruimtelijke ingreep in het plangebied, zijn twee sporen gevolgd:

- Ten eerste is in kaart gebracht welk gebiedsgericht beleid uitwerking heeft in het gebied (hoofdstuk 2);
- Ten tweede is nagegaan welke beschermde planten- en diersoorten in het gebied voorkomen of kunnen voorkomen (hoofdstuk 3).

Uit de verzamelde informatie volgt een korte beschrijving van de te verwachten effecten van de ruimtelijke ingreep op beschermde soorten. Ook wordt vermeld welke mitigerende (verzachtende of inpassings-) en compenserende maatregelen nodig zijn om aan de zorgplicht te voldoen.

2 GEBIEDSGERICHT NATUURBELEID

2.1 Inleiding

In het kader van dit onderzoek wordt, naast de aanwezigheid van beschermde soorten, aandacht besteed aan gebieden met een beschermingsstatus. De volgende wet- en regelgeving is daarbij van belang:

- Natuurbeschermingswet, waarin o.a. opgenomen de Vogel- en Habitatrichtlijn;
- Nota Ruimte, in streekplannen uitgewerkt voor bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), ganzenfoerageergebied en weidevogelgebied.

De beschermingsregimes hebben tot doel de natuurwaarden in de betreffende gebieden veilig te stellen. In sommige situaties dienen ook ruimtelijke ingrepen buiten de begrenzing van deze gebieden getoetst te worden op mogelijke schadelijke uitstralende effecten. Dit wordt ook wel 'externe werking' genoemd.

In de onderstaande paragrafen wordt kort ingegaan op de eventuele effecten die de geplande werkzaamheden kunnen hebben op nabijgelegen gebieden met een beschermingsstatus.

2.2 Natuurbeschermingswet 1998

Habitatrichtlijngebied 'Landgoederen Oldenzaal'

Het plangebied ligt op een afstand van ca. 350 meter ten zuidoosten van Habitatrichtlijngebied 'Landgoederen Oldenzaal'. Indien sprake is van schade aan kwalificerende habitats of soorten kan het noodzakelijk zijn een vergunning aan te vragen bij bevoegd gezag (Provincie Overijssel).

Kwalificerende habitats en soorten van Habitatrichtlijngebied 'Landgoederen Oldenzaal' zijn weergegeven in onderstaande tabel.

Tabel 1: Kwalificerende habitats en soorten van Habitatrichtlijngebied 'Landgoederen Oldenzaal'.

Nr.	Habitattypen
9160A	Eiken-haagbeukenbossen (hogere zandgronden)
9190	Oude eikenbossen
91E0	*Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)
Nr.	Soorten
1166	Kamsalamander

Uitstralende effecten: aanlegfase

Door de herinrichting van het gebied zullen kwalificerende soort en habitats van het verderop gelegen habitatrichtlijngebied geen schade ondervinden. Door de afstand en het tussenliggende bosgebied ten noorden van het plangebied blijven uitstralende effecten tijdens de aanlegfase afwezig.

Uitstralende effecten: gebruiksfase

Door de afstand en het tussenliggende bosgebied worden uitstralende 'gebruikerseffecten' door licht, geluid en beweging geminimaliseerd.

→ *Als gevolg van de nieuwbouw zijn geen negatieve effecten te verwachten op beschermde habitat en soorten van Habitatrichtlijngebied 'Landgoederen*

Oldenzaal'.

Vogelrichtlijngebied 'Engbertsdijksvenen'

Het plangebied ligt op ruim 20 kilometer van Vogelrichtlijngebied 'Engbertsdijksvenen'. Kwalificerende soort voor het gebied is Kraanvogel. Daarnaast zijn Toendrarietgans, Taigarietgans en Kleine zwaan relevant voor de begrenzing van het Vogelrichtlijngebied.

Het omliggende (akkerbouw)gebied rond het Vogelrichtlijngebied wordt door Kraanvogel, Toendrarietgans, Taigarietgans en Kleine zwaan gebruikt als foerageergebied. Als een belangrijk foerageergebied voor bovenstaande soorten wordt aangetast, kan er sprake zijn van een externe werking met negatieve effecten. Door de beboste omgeving van het plangebied is het plangebied zelf echter ongeschikt als foerageergebied voor de kwalificerende vogelsoorten

- *Realisatie van de nieuwbouw zal gezien de grote afstand, de terreingesteldheid en de aard van de ingreep geen negatieve effecten hebben op de kwalificerende vogelsoorten van Vogelrichtlijngebied 'Engbertsdijksvenen'.*

Beschermde Natuurmonumenten 'Snoeyinksbeek'

Beschermde natuurmonument 'Snoeyinksbeek' ten zuidoosten van Oldenzaal is op een afstand van ca. 2,1 kilometer het meest dichtbij gelegen Beschermde Natuurmonument. Het bestaat uit een bovenloop van een beekdal, deels omgeven door broekbos (Bron: Ministerie van LNV).

- *Gezien de afstand tot dit Beschermde natuurmonument en de beperkte aard van de ingreep zullen de kenmerken van dit gebied niet aangetast worden door de nieuwbouw.*

2.3 Nota Ruimte

De Nota Ruimte is één van de structuurschema's waarin de visie van het Rijk over natuur en landelijk gebied is vastgelegd. De nota richt zich op het behoud, herstel en ontwikkeling van wezenlijke natuurlijke kenmerken en waarden. Vanuit deze doelstelling is de Ecologische Hoofdstructuur in het leven geroepen en worden ganzen- foerageergebied en weidevogelgebied aangewezen. De Nota Ruimte is een zogeheten planologische kernbeslissing (PKB). Het Rijk verwacht dat provincies en gemeenten de Nota laten doorwerken in hun ruimtelijke plannen, zoals het streekplan en het bestemmingsplan.

Ecologische Hoofdstructuur (EHS)

Begrenzing en natuurdoelen

De EHS bestaat in Overijssel uit (Streekplan Overijssel 2000+, pag. 76):

- Bestaande wateren, natuur- en bosgebieden;
- Te ontwikkelen natuurgebieden: dit zijn cultuurgronden die op vrijwillige basis verworven worden dan wel waar een overeenkomst particulier natuurbeheer op wordt gesloten. In beide gevallen verandert de functie in natuurgebied;
- Beheersgebieden: dit zijn cultuurgronden, waar onder handhaving van de oorspronkelijke functie, beheersovereenkomsten afgesloten kunnen worden tot behoud van bestaande en ontwikkeling van nieuwe natuur- en landschapswaarden. In het verleden werden deze gebieden op perceelsniveau begrensd (1 op 1); tegenwoordig wordt een buitengrens (ruime jas) aangegeven waarbinnen beheersovereenkomsten kunnen worden afgesloten;

- Verbindingzones: stelsel van kleine gebieden en lijnvormige elementen die onderdelen van de PEHS verbinden;
- Een aantal kleinere ‘afrondings’gebieden met blijvende cultuurgrond, die maken dat de PEHS logische buitengrenzen heeft.

De concrete EHS (netto EHS) van dit moment is weergegeven op kaart van Groenloket Overijssel (Bron: www.geoide.nl). Deze kaart geeft de bestaande bos- en natuurgebieden, (zoek)gebieden met nieuwe natuur, verbindingzones en beheersgebieden weer.

In Bijlage I is een uitsnede van Groenloket weergegeven. Te zien is dat het plangebied buiten de netto EHS valt, maar dat het gaat om een zogenaamd ‘beheersgebied’ (cultuurgrond waarvoor beheersovereenkomsten kunnen worden afgesloten).

Beschermingsstatus

Voorop staat dat het zoneringsbeleid van de groene ruimte uit het Streekplan het toetsingskader is voor ruimtelijke plannen en activiteiten. De bescherming van de EHS werkt door in de verschillende zones van het Streekplan en de bestemmingsplannen van de gemeente.

Ruimtelijke ingrepen dienen getoetst te worden aan bovenstaand beleid voor EHS. De kern van de afweging vormt daarbij het 'nee, tenzij' principe. Dit wil zeggen dat schadelijke ingrepen niet zijn toegestaan, tenzij er andere belangen zijn die de ingreep rechtvaardigen. Ook zijn compenserende maatregelen voorgeschreven.

De provincie heeft een compensatieverordening¹ opgesteld als uitwerking van het Streekplan, de Habitatrictlijn en het Structuurschema Groene Ruimte. Indien de gemeente deze niet heeft overgenomen is deze verordening rechtstreeks van toepassing indien compensatie in het kader van de EHS moet worden uitgevoerd.

In sommige situaties is een zogenaamde saldobenadering mogelijk. Dit kan wanneer een aantal plannen of projecten in één ruimtelijk plan wordt ingediend, gericht op het per saldo verbeteren van de kwaliteit en/of kwantiteit van de EHS op gebiedsniveau.

Effectbeoordeling

Door de afstand en het tussenliggende bosgebied worden uitstralende effecten door licht, geluid en beweging geminimaliseerd (zie ook paragraaf 2.1, Habitatrictlijngebieden).

→ *Negatieve effecten op het functioneren van de EHS worden in deze situatie niet verwacht.*

Overige natuurwaarden

Het plangebied behoort volgens het Groenloket Overijssel niet tot ‘weidevogelgebied’ en ‘ganzengebied en/of gebied voor andere wintergasten’.

→ *Een aantasting van in het provinciaal beleid als zodanig aangemerkt ‘weidevogelgebied’ of ‘ganzengebied en/of gebied voor andere wintergasten’ – belangrijke natuurwaarden buiten de EHS – is niet aan de orde.*

¹ Provincie Overijssel (2001). Richtlijnen voor de toepassing van het compensatiebeginsel voor natuur, bos en landschap, Zwolle.

3 FLORA EN FAUNA VAN HET ONDERZOEKSGBIED

3.1 Methode

Het onderzoek is gebaseerd op een éénmalig veldbezoek dat is uitgevoerd op 24 september 2007. Tijdens dit veldonderzoek is aandacht besteed aan o.a. de beschermde soorten binnen de Flora- en faunawet en vooral aan de juridisch zwaarder beschermde soorten (tabel 2 en 3). Voor zover mogelijk zijn de volgende soortgroepen geïnventariseerd: hogere planten, zoogdieren, vogels, amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden. Daarnaast is op basis van de terreingesteldheid, bekende verspreidingsgegevens (zie “geraadpleegde bronnen”) en ‘expert judgement’, een uitspraak gedaan over de mogelijk aanwezige beschermde soorten.

Hieronder worden de onderzochte soortengroepen beschreven die in het onderzoeksgebied en de directe omgeving zijn aangetroffen en te verwachten (zie ook soortenlijst bijlage II). De relevante soorten worden in de onderstaande tekst kort toegelicht.

3.2 Flora

In het plangebied zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Op basis van het uitgevoerde veldbezoek en de terreinkenmerken (gazon en een haag met *Taxus* en *Hulst*) zijn ook geen beschermde soorten te verwachten.

In het plangebied zijn voornamelijk soorten aangetroffen van gazons als Straatgras, Engels raaigras, Witte klaver, Gewone paardenbloem, Grote weegbree, Kruipende boterbloem en Madelief. Daarnaast zijn planten van voedselrijke zomen aangetroffen als Grote brandnetel en Hondsdraf.

→ *Bij ruimtelijke ingrepen geldt automatisch een vrijstelling van verbodsartikel 8 van de Flora- en faunawet voor laag beschermde soorten van tabel 1. Het aanvragen van een ontheffing annex art. 75 is daarom niet aan de orde.*

3.3 Zoogdieren

Vleermuizen

Alle vleermuizen zijn opgenomen in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn en Tabel 3 van de Flora- en faunawet en daardoor strikt beschermd.

Potentiële verblijfplaatsen

De meest strikte bescherming gaat uit naar de verblijfplaatsen van vleermuizen. Verblijfplaatsen bevinden zich in donkere en voor vleermuizen bereikbare ruimten in bomen, huizen, kelders etc. Vanwege het ontbreken van bebouwing zijn geen potentiële verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen in het plangebied te verwachten. Daarnaast zijn geen geschikte holten, gaten en/of spleten in bomen aangetroffen, die mogelijk fungeren als verblijfplaats van boombewonende vleermuizen.

Potentiële vliegroutes

Van veel vleermuissoorten is bekend dat zij gedurende lange tijd gebruik kunnen maken van dezelfde structuren voor de oriëntatie en daarlangs van hun verblijfplaats naar de foerageergebieden trekken. Vanwege dit traditiegetrouwe gedrag van vleermuizen vormen bepaalde lijnvormige

structuren (b.v. rijen woningen, watergangen en singels) een belangrijk onderdeel van een vliegroute. Wanneer alternatieve structuren ontbreken zijn dergelijke structuren 'onmisbaar' en zodoende beschermd.

Bomenrijen in het plangebied vormen mogelijk wel vliegroutes voor vleermuizen. De betreffende groenstructuren zijn echter niet onmisbaar. De te handhaven groenstructuren in de omgeving van het plangebied en de nieuw aan leggen groenstructuren en bebouwing zorgen voor voldoende alternatieve vliegroutes. De plannen geven daarom geen aanleiding schade te veronderstellen aan de migratiemogelijkheden van vleermuizen.

Potentieel foerageergebied

Foeragegebied van vleermuizen geniet binnen de Flora- en faunawetgeving geen juridische bescherming, tenzij het onmisbaar is voor het voortbestaan van een populatie. In de omgeving van het plangebied blijven voldoende groenstructuren aanwezig, die gebruikt kunnen worden als foeragegebied van vleermuizen.

- *Omdat geen potentiële vaste verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn en er geen aantasting plaatsvindt van (potentieel) belangrijke vliegroutes en foeragegebied is er als gevolg van de beoogde plannen geen schade te verwachten op vleermuizen. Het aanvragen van een ontheffing is voor vleermuizen hier niet aan de orde.*

Steenmarter, Veldspitsmuis, Waterspitsmuis en Eekhoorn

Op basis van bekende verspreidingsgegevens (Bode *et al.*, 1999) is het voorkomen van de middelhoog beschermde Eekhoorn en Steenmarter (beiden FFW tabel 2) en de strikt beschermde Veldspitsmuis en Waterspitsmuis (beiden FFW tabel 3) te verwachten. In het plangebied ontbreekt echter geschikt biotoop voor Water- en Veldspitsmuis. Daarnaast zijn geen sporen (o.a. prooi-resten, prenten, uitwerpselen en nesten) van Eekhoorn en Steenmarter aangetroffen. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van middelhoog en strikt beschermde landzoogdieren kan daardoor worden uitgesloten.

Overige grondgebonden zoogdieren

Binnen het plangebied zijn vaste verblijfplaatsen van de laag- beschermde zoogdiersoorten Bosmuis, Rosse woelmuis, Mol, Egel, Tweekleurige bosspitsmuis en Huisspitsmuis aangetoond of te verwachten.

- *Voor de aanwezige en mogelijk aanwezige algemene zoogdieren, die onder een laag beschermingsregime vallen, geldt in deze situatie automatisch vrijstelling van de verbodsartikelen 9, 11 en 12 uit de Flora- en faunawet. Het aanvragen van ontheffing annex art. 75 van de Flora- en faunawet is niet aan de orde.*

3.4 Broedvogels

Het moment van het veldbezoek – buiten het broedseizoen van vrijwel alle vogels – was niet geschikt om broedvogels betrouwbaar te inventariseren. Wel is op basis van terreingesteldheid, bekende verspreidingsgegevens en 'expert judgement' een uitspraak te doen over de mogelijke soortensamenstelling.

Het gebied is ongeschikt voor weidevogels en vogelsoorten die broeden in gebouwen (o.a. zwaluwen en Huismus). De haag met Hulst en Taxus vormt wel beperkt broedgebied voor algemeen voorkomende soorten als Houtduif, Turkse tortel, Merel, Roodborst, Heggenmus, Groenling en Vink. Er zijn geen aanwijzingen voor de aanwezigheid van vogels met een vaste verblijfplaats (uilen, spechten en roofvogels). Zo zijn o.a. geen horsten en geschikte nestholten aangetroffen.

Het is veelal niet mogelijk ontheffing te verkrijgen voor verbodsbepalingen die gelden voor broedvogels. Er mogen daarom geen activiteiten worden ondernomen op locaties waar nesten of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de vogels aanwezig zijn. Werkzaamheden die broedbiotopen van vogels verstoren of beschadigen dienen buiten het broedseizoen van de aanwezige vogels te worden gestart. Voor de meeste soorten kan de periode tussen 15 maart en 15 juli worden aangehouden als broedseizoen. De broedperiode verschilt per soort en soms ook per jaar en we wijzen u erop dat in het kader van de Flora- en faunawet voor het broedseizoen geen standaardperiode wordt gehanteerd. Van belang is of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum. Relevant is hier de (mogelijke) aanwezigheid van een late broedvogel als Houtduif en Turkse tortel. Het broedseizoen van Turkse tortel en Houtduif kan langs doorlopen, soms tot 15 december. Het is daarom aan te raden om voorafgaand aan het verwijderen van bomen en bosschages na te gaan of bewoonde nesten aanwezig zijn. Zekerheidshalve kan ook gewacht worden tot na 15 december, omdat dan alle broedvogels (inclusief Turkse tortel en Houtduif) uitgebroed zijn.

- *Werkzaamheden die broedbiotopen van vogels verstoren of beschadigen dienen te allen tijde te worden voorkomen. Dit is mogelijk door gefaseerd te werken en het verwijderen van bomen/bosschages uit te voeren buiten het broedseizoen van de aanwezige vogels. Wanneer geen broedvogels aanwezig zijn kan elk moment worden gestart.*

3.5 Amfibieën, vissen en reptielen

Vanwege het ontbreken van (permanent) oppervlaktewater is het plangebied ongeschikt als voortplantingsgebied voor amfibieën en als leefgebied voor vissen.

Uit het plangebied en directe omgeving zijn geen waarnemingen van reptielen bekend (Bron: Natuurloket en RAVON). Overigens vormt het plangebied gezien de terreingesteldheid ook geen geschikt leefgebied voor reptielen.

In de omgeving van het plangebied is het voorkomen bekend van de strikt beschermde Kamsalamander (FFW tabel 3). De soort komt niet voor op Buitenplaats De Hulst, maar wel in poelen op het verderop gelegen Landgoed Egheria (Bron: Natuurmonumenten).

Door de grote afstand tussen bekende voortplantingslocaties van Kamsalamander en het plangebied is het niet aannemelijk dat de ruigte/strooisellaag onder de haag gebruikt wordt als overwinteringsgebied door de soort. Mogelijk fungeert dit gedeelte van het plangebied wel als beperkt overwinteringsgebied voor de laag beschermde Bruine kikker, Gewone pad en/ of Kleine watersalamander (FFW tabel 1). Omdat het 'algemene soorten' betreft geldt automatisch een vrijstelling van de verbodsartikelen 9, 11 en 12 uit de Flora- en faunawet is geen ontheffing annex art. 75 nodig.

3.6 Ongewervelden

In het plangebied zijn geen beschermde dagvlinders, libellen, kevers te verwachten. Geschikte terreinkenmerken voor deze soortgroepen zijn meestal beperkt tot natuurgebieden of een specifiek vegetatietype. Dergelijke biotoopcondities ontbreken binnen het plangebied.

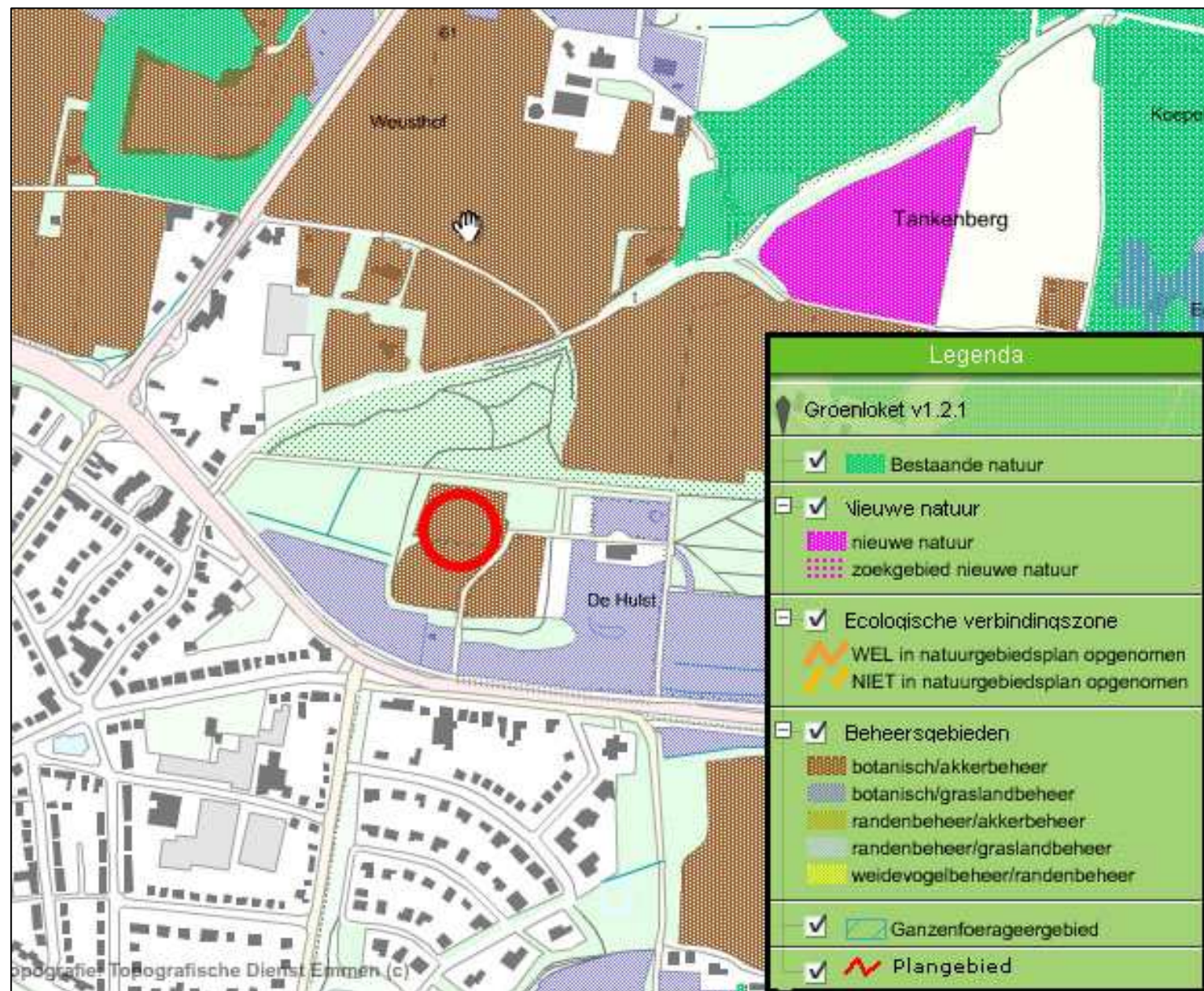
- *Er wordt geen schade aan beschermde ongewervelde dieren verwacht.*

4 GERAADPLEEGDE BRONNEN

- Bode A.D., A.J. Dijkstra, B. Hoekstra, R. Hoeve & R. Zollinger (1999). De Zoogdieren van Overijssel. Voorkomen, verspreiding en ecologie van de in het wild levende zoogdieren.
- Broekhuizen S. et al. (1992). Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Stichting Uitgeverij KNNV, Utrecht.
- Lange, R., R. Twisk, A. van Winden & A. van Diepenbeek (2003) Zoogdieren van West-Europa. Stichting Uitgeverij van de KNNV en VZZ i.s.m. Vereniging Natuurmonumenten, Utrecht.
- Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers (red.) (1997). Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Stichting Uitgeverij van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.
- Ministerie van LNV (www.minlnv.nl).
- Ministerie van LNV (2004). Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit TRCJZ/2004/5727, houdende vaststelling van Rode Lijsten flora en fauna.
- Natuurloket (www.natuurloket.nl).
- Natuurmonumenten (www.natuurmonumenten.nl)
- Nöllert, A. & C. Nöllert (1992). Amfibieëngids van Europa.
- Provincie Overijssel (www.overijssel.nl).
- RAVON, Reptielen Amfibieën Vissen Onderzoek Nederland. (www.ravon.nl).
- SOVON Vogelonderzoek Nederland (1996). Broedvogels inventariseren in Proefvlakken, Handleiding Broedvogel Monitoring (BMP). SOVON, Beek-Ubbergen.
- Sparreboom, M. (red.) (1981). De amfibieën en reptielen van Nederland, België en Luxemburg.
- Slatman, B. (2004). Natuurontwikkeling De Hulst Oldenzaal. Sylvester natuurontwikkeling, Oldenzaal.
- www.waarneming.nl (website met soortenwaarnemingen in Nederland).

BIJLAGEN

BIJLAGE I: UITSNEDE KAART GROENLOKET OVERIJSSSEL

BIJLAGE II: SOORTENLIJST

Soort	Terreingebruik /Aantal	Locatie	Status
> FLORA			
Gewone vogelmelk	Mogelijk aanwezig	Gazon	FFW - Tabel 1
> ZOOGDIEREN			
Diverse vleermuissoorten	Mogelijk foeragerend	Verspreid	FFW - Tabel 3/ HR IV
Bosmuis	Voortplantend	Verspreid	FFW - Tabel 1
Rosse woelmuis	Voortplantend	Verspreid	FFW - Tabel 1
Mol	Voortplantend	Bebouwing	FFW - Tabel 1
Egel	Voortplantend	Verspreid	FFW - Tabel 1
Tweekleurige bosspitsmuis	Voortplantend	Verspreid	FFW - Tabel 1
Huisspitsmuis	Voortplantend	Verspreid	FFW - Tabel 1
> BROEDVOGELS			
Roodborst	Mogelijk broedend	Haag	FFW - Tabel 2,3
Groenling	Mogelijk broedend	Haag	FFW - Tabel 2,3
Heggemus	Mogelijk broedend	Haag	FFW - Tabel 2,3
Merel	Mogelijk broedend	Haag	FFW - Tabel 2,3
Vink	Mogelijk broedend	Haag	FFW - Tabel 2,3
Houtduif	Mogelijk broedend	Haag	FFW - Tabel 2,3
Turkse tortel	Mogelijk broedend	Haag	FFW - Tabel 2,3
> AMFIBIEEN EN REPTIELEN			
Bruine kikker	Mogelijk overwinterend	Haag	FFW - Tabel 1 / HR V
Gewone pad	Mogelijk overwinterend	Haag	FFW - Tabel 1
Kleine watersalamander	Mogelijk overwinterend	Haag	FFW - Tabel 1
> VISSSEN			
Niet aanwezig			
> ONGEWERVELDEN			
Dagvlinders			
Geen beschermde soorten of soorten van de Rode lijsten			
Libellen			
Geen beschermde soorten of soorten van de Rode lijsten			

Legenda soortenTabel:

Beschermingsregiem Flora- en faunawet (FFW):

Tabel 1: 'Algemene soorten' waarvoor veelal automatisch vrijstelling geldt;

Tabel 2: 'Overige soorten' waarvoor vrijstelling geldt, mits activiteiten voldoen aan goedgekeurde gedragscode;

Tabel 3: Soorten van Bijlage IV HR/ bijlage 1 AMvB artikel 75 FFW, waarvoor alleen onder strikte voorwaarden vrijstelling mogelijk is.

Tijdens hun broedseizoen zijn vogels strikter beschermd (Tabel 3) dan buiten deze periode (Tabel 2)

RL 0 t/m RL 4 verwijzen naar de status op de Rode lijsten:

0= Verdwenen; 1= Ernstig bedreigd; 2= Bedreigd; 3= Kwetsbaar; 4= Gevoelig

BIJLAGE III: WETTELIJK KADER

Flora- en faunawet

Inleiding

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht. Met de Flora- en faunawet (Ffwet) is beoogd een geïntegreerd soortenbeschermingsregime te creëren dat voldoet aan de internationale verplichtingen. Doordat het verkrijgen van ontheffing en vrijstelling slechts mogelijk was onder bepaalde voorwaarden, werd de Flora- en faunawet na de inwerkingtreding al snel als belemmerend ervaren in het maatschappelijke verkeer.

De belemmerende factoren werden met name veroorzaakt, door het afwegingskader, dat ook voor zeer algemeen voorkomende soorten gold als b.v. Mol, Veldmuis, Bosmuis en Konijn. Dit zorgde voor onnodige belemmeringen van werkzaamheden en veel administratieve lastendruk.

Vanaf 23 februari 2005 is een wetswijziging van kracht geworden waarbij de mogelijkheden verruimd zijn voor het verlenen van ontheffing/ vrijstelling van de verbodsbepalingen in het kader van de Ffwet. Dit geldt met name voor de algemeen voorkomende soorten.

Beschermde dier- en plantensoorten

Beschermde inheemse planten- en diersoorten zijn bij algemene maatregel van bestuur aangewezen. Het zijn soorten die van nature in Nederland voorkomen en die in hun voortbestaan worden bedreigd of het gevaar lopen in hun voortbestaan te worden bedreigd. Ook zijn soorten aangewezen die niet noodzakelijkerwijs in hun voortbestaan worden bedreigd, maar wel bescherming genieten ter voorkoming van overmatige benutting.

De volgende diersoorten zijn beschermd volgens de Ffwet:

- 1) Alle van nature in Nederland voorkomende soorten *zoogdieren*, met uitzondering van gedomesticeerde dieren en met uitzondering van de zwarte rat, de bruine rat en de huismuis;
- 2) Alle van nature op het Europese grondgebied van de Lidstaten van de Europese Unie voorkomende soorten *vogels* met uitzondering van gedomesticeerde vogels;
- 3) Alle van nature in Nederland voorkomende soorten *amfibieën en reptielen*;
- 4) Alle van nature in Nederland voorkomende soorten *vissen*, met uitzondering van de soorten waarop de Visserijwet 1963 van toepassing is.
- 5) Een aantal ongewervelden (o.a. insecten, libellen en kevers) die in hun voortbestaan bedreigd zijn of het gevaar lopen in hun voortbestaan te worden bedreigd.

Verbodsbepalingen

De Ffwet kent een groot aantal verbodsbepalingen die samenhangen met ruimtelijke ingrepen, plannen en projecten. De verbodsbepalingen betreffende planten op hun groeiplaats zijn opgenomen in artikel 8 van de Ffwet. De verbodsbepalingen betreffende dieren in hun natuurlijke leefomgeving zijn vermeld in artikel 9 tot en met 12 (zie kader). In hoeverre de verbodsbepalingen van toepassing zijn is afhankelijk van het beschermingsregime waartoe de soort behoort.

Algemene verbodsbepalingen voor beschermde inheemse soorten dieren en planten. Flora- en faunawet, artikelen 8 t/m 12.

<u>Art. 8:</u>	Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
<u>Art. 9:</u>	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
<u>Art. 10:</u>	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.
<u>Art. 11:</u>	Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
<u>Art. 12:</u>	Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Drie beschermingsregimes planten- en diersoorten

Met ingang van het wijzigingsbesluit artikel 75 zijn drie verschillende beschermingsregimes van kracht, mede afhankelijk van de zeldzaamheid van de soort en de status in Europese richtlijnen. In alle gevallen is onverminderd de zorgplicht van toepassing:

'Ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora en fauna kunnen worden veroorzaakt, is verplicht dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of voorzover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of na te laten.'

Tabel 1 'Algemene soorten'

Onder deze groep vallen o.a. alle algemeen voorkomende beschermde zoogdieren, amfibieën en vaatplanten (in totaal 43 soorten). Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor deze soorten voor overtreding van de artikelen 8 t/m 12 van de Ffwet en hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden.

Tabel 2 'Overige soorten (gedragscode)'

Onder deze groep vallen een aantal minder algemene soorten (in totaal 101) en vogels. Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor deze soorten voor overtreding van de artikelen 8 t/m 12 van de Ffwet, mits de activiteiten worden uitgevoerd op basis van een gedragscode. De gedragscode moet door een sector of ondernemer zelf opgesteld worden en ingediend voor goedkeuring door de minister van LNV. De gedragscode geeft richtlijnen aan om schade aan de soort te voorkomen of te minimaliseren (Artikel 16c wijzigingsbesluit).

Voorheen was nooit vrijstelling mogelijk voor van nature voorkomende vogelsoorten. Nu kan alleen vrijstelling verkregen worden indien:

- sprake is van belang a) t/m d);
- sprake is van onopzettelijk verstoren (artikel 10) in geval van bij de wet genoemde belangen, en er geen wezenlijke invloed (significante effecten) is;
- In geval van belang g), behalve in de periode 15 maart-15 juli.

Tabel 3 'Soorten van Bijlage I AMvB Artikel 75 / soorten van Habitatrichtlijn Bijlage IV'

Onder de eerste groep vallen met name soorten die een kwetsbare status hebben (in totaal 37 soorten) en vogels (in geval niet gewerkt wordt met een gedragscode). Ze hebben een vergelijkbare bescherming als soorten van Habitatrichtlijn Bijlage IV. Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als ruimtelijke ontwikkeling, is voor deze soorten ontheffing van de artikelen 8 t/m 12 van de Ffwet altijd noodzakelijk. De ontheffingsaanvraag wordt getoetst aan drie criteria:

1. er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang²;
2. er is geen alternatief;
3. de activiteiten doen geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

De laatste twee criteria worden in het wijzigingsbesluit samengevat als 'zorgvuldig handelen', waarbij elke vorm van schade aan de soort voorkomen moet worden. Aan alle drie criteria moet gelijktijdig voldaan worden.

Voor activiteiten in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw en bestendig gebruik, is het niet mogelijk voor artikel 10 van de Ffwet een ontheffing te verkrijgen. Voor de artikelen 8, 9, 11 en 12 geldt wel een vrijstelling, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode.

Rode lijsten

De Minister van LNV heeft ter uitvoering van de bepalingen in artikelen 1 en 3 van het Verdrag van Bern een aantal Rode lijsten voor bedreigde en kwetsbare soorten dieren en planten gepubliceerd³. Voor Rodelijst-soorten heeft de overheid zich verplicht onderzoek en werkzaamheden te bevorderen die nodig zijn voor bescherming en beheer. Het voorkomen van een soort op de Rode Lijst heeft geen wettelijke beschermingsstatus tot gevolg. Opname op de Rode Lijst zegt alleen iets over de zeldzaamheid en populatieontwikkelingen van de betreffende soorten.

Natuurbeschermingswet 1998

Op 1 oktober 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 in werking getreden. Vanaf dat moment heeft Nederland de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn in nationale wetgeving verankerd. Nederland zal aan de hand van een vergunningstelsel de zorgvuldige afweging waarborgen rond projecten die gevolgen kunnen hebben voor Natura 2000-gebieden. Deze vergunningen worden verleend door de provincies of door de Minister van LNV. Daarnaast zal Nederland in de komende jaren voor alle gebieden die samen Natura 2000 vormen, beheerplannen opstellen.

In deze samenvatting zijn alleen de meest relevante onderdelen van de wetgeving vereenvoudigd weergegeven. Voor een volledig begrip wordt verwezen naar de oorspronkelijke wetsteksten (www9.minlnv.nl 'thema Natuurwetgeving'). Aan deze tekst kunnen derhalve geen rechten worden ontleend.

¹ a) de bepalingen inzake de gemeenschappelijke markt en een vrij verkeer van goederen van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap; b) de bescherming van flora en fauna; c) de veiligheid van het luchtverkeer; d) de volksgezondheid of openbare veiligheid; e) dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten; f) het voorkomen van ernstige schade aan vormen van eigendom, anders dan gewassen, vee, bossen, bedrijfsmatige visserij en wateren; g) belangrijke overlast veroorzaakt door dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort; h) de uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en in de bosbouw; i) bestendig gebruik; j) de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

³ Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van TRCJZ/2004/5727, houdende vaststelling van rode lijsten flora en fauna

9 Bijlage 2

Briefrapport

aan: De heer H. Smellink
van: SAB
ons kenmerk: RIJS/120261
datum: 8 juni 2012
betreft: quick scan flora en fauna

AANLEIDING EN METHODE

In Oldenzaal (gemeente Oldenzaal, provincie Overijssel) is op landgoed De Hulst de bouw van 8 woon-eenheden of zorgwoningen voor ouderen beoogd. Het bestaande landhuis, centraal gelegen binnen het landgoed, blijft bestaan. De boerderij aan de zuidkant van het landgoed wordt gesloopt. Voordat deze ruimtelijke ingreep mag plaatsvinden, dient eerst een onderzoek te worden uitgevoerd in het kader van de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en eventueel andere geldende natuurregeling. In 2007 is er reeds door Ecogroen Advies een flora- en faunaonderzoek verricht. Doordat het plangebied inmiddels is uitgebreid, is een update van dit onderzoek noodzakelijk. Voorliggend onderzoek betreft een quick scan (in de vorm van een briefrapportage) waarin op basis van een gebiedsanalyse, beschikbare soortgegevens en een eenmalige veldverkenning op 31 mei 2012, uitspraken worden gedaan over de mogelijke aanwezigheid van beschermde planten en dieren in het plangebied. Het veldbezoek heeft nadrukkelijk niet de status van een volledige veldinventarisatie; zowel tijdstip (deels buiten het groeiseizoen van planten en deels buiten het actieve seizoen van diverse diergroepen) als het eenmalige karakter zijn hiervoor niet toereikend.

Deze quick scan is uitgevoerd op basis van de momenteel geldende uitwerking en interpretatie van beleid en wetgeving.

Globale ligging plangebied (links) en impressie van het plangebied (rechts).

Gebiedsbeschrijving en beoogde ingrepen

Oldenzaal ligt ten noorden van Enschede en ten noordoosten van Hengelo. De directe omgeving van Oldenzaal wordt gekenmerkt door bossen afgewisseld met open agrarisch gebied. Het plangebied aan de Provinciale Rondweg N375 ligt in het buitengebied van de gemeente Oldenzaal. Het plangebied wordt in het noorden, oosten en westen omgeven door de bossen van het landgoed. De Provinciale Rondweg N375 vormt de grens van het plangebied in het zuiden. Op de foto is nog een bomenrij aanwezig welke het grasveld opdeelt in twee delen. Deze bomenrij is echter reeds verwijderd. In de huidige situatie bestaat het plangebied uit een open grasveld met in het zuiden een beukenrij en een ruïne van een boerderij. Op deze locatie is de ontwikkeling van 8 wooneenheden of zorgwoningen voor ouderen beoogd. De ruïne wordt gesloopt. Alle bomen blijven behouden.

GEBIEDSBESCHERMING

Bij gebiedsbescherming is er onderscheid gemaakt tussen de Natuurbeschermingswet 1998 en de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). In de Natuurbeschermingswet 1998 worden Natura 2000-gebieden en beschermde Natuurmonumenten beschermd. De EHS is niet opgenomen in de natuurwetgeving, maar dient bij de planologische afweging te worden meegenomen.

Het plangebied te Oldenzaal ligt niet in of nabij een gebied dat is aangewezen in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998. Het dichtstbijzijnde beschermde gebied betreft het Natura 2000-gebied "Landgoederen Oldenzaal" en ligt op ruim 350 meter afstand van het plangebied. Het Natura 2000-gebied is aangewezen voor 3 habitattypen en kent één habitatsoort, de Kamsalamander. Gezien de afstand tot het beschermde gebied en het tussenliggende element (bosschage), zijn er geen negatieve effecten te verwachten op de Kamsalamander. Bomen en planten zijn ongevoelig voor een toename in licht en geluid. Er zijn geen negatieve effecten op het Natura 2000-gebied te verwachten. Met de plannen vindt geen aantasting plaats van instandhoudingsdoelstellingen van dit Natura 2000-gebied.

Het plangebied grenst wel onmiddellijk aan de EHS. De beukenbossen rondom het plangebied maken onderdeel uit van de EHS. De realisatie van de zorgwoningen leidt niet tot een afname van EHS oppervlakte aangezien het plangebied buiten de EHS ligt. De kwaliteit van het EHS-gebied wordt met de voorgenomen plannen niet aangetast; de plannen leiden niet tot aantasting van de aaneengeslotenheid van de natuurlijke eenheden, noch worden de natuurlijke processen verstoord. Door de ligging van het plangebied aan de rand van de bebouwde kom en grenzend aan een provinciale weg is er reeds sprake van verstoring door licht, geluid en beweging. Het terrein wordt ontsloten via een reeds bestaande weg. De realisatie van 8 zorgwoningen leidt daarmee naar verwachting niet tot een significante toename in verstoring.

Na de sloop van de boerderij wordt het zuidelijke perceel opnieuw ingericht. Onderdeel van de nieuwe inrichting vormt de realisatie van een beek. Hiermee wordt invulling gegeven aan het Natuurbeheerplan voor de regio Noordoost Twente waar Oldenzaal deel van uitmaakt. De realisatie van de plannen leiden

niet tot negatieve effecten op de EHS. Er is geen sprake van een compensatieplicht vanuit de EHS.

SOORTENBESCHERMING

Soortenbescherming is altijd van toepassing. In Nederland is de bescherming van soorten opgenomen in de Flora- en faunawet. De Flora- en faunawet is gericht op het duurzaam in stand houden van soorten in hun natuurlijk leefgebied. Als een ruimtelijke ingreep rechtstreeks kan leiden tot verstoring of vernietiging van bepaalde beschermde soorten of hun leefgebied, kan het project in strijd zijn met de Flora- en faunawet. Voor het beoordelen van de doorwerking van het aspect soortenbescherming moet worden nagegaan of het plangebied beschermde soorten (zowel planten als dieren) herbergt. De mogelijke negatieve effecten van de ingreep op betreffende soorten moeten worden beschreven.

algemene soorten

De meeste van de mogelijk in het plangebied voorkomende soorten zoals Bruine kikker, Gewone pad, Egel, (spits)muizen, Konijn en Mol zijn beschermd volgens het lichte beschermingsregime van de Flora- en faunawet. Voor deze soorten geldt dat aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen op basis van een vrijstelling mogelijk is, zonder dat er sprake is van procedurele consequenties.

strikt beschermde soorten

Een aantal van de mogelijk voorkomende soorten is meer strikt beschermd. Voor deze soorten moet bij aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet worden aangevraagd. De directe omgeving van het plangebied heeft een landelijk karakter. Het plangebied zelf is goed onderhouden, regelmatig worden delen gemaaid. Gezien het bovenstaande en op basis van de verspreidingsgegevens en biotoopeisen van de mogelijk in de omgeving voorkomende soorten en afwezigheid van watergangen, worden binnen het plangebied geen strikt beschermde grondgebonden zoogdieren, reptielen, amfibieën, vissen en insecten verwacht.

vleermuizen

Volgens verspreidingsgegevens uit de 'Atlas van de Nederlandse Vleermuizen' (Limpens, 1997) komen in de omgeving van het plangebied vleermuizen voor. Vleermuizen zijn strikt beschermd volgens tabel 3 van de Flora- en faunawet en bijlage IV van de Habitatrichtlijn. Vleermuizen verblijven in bomen en/of gebouwen. De voormalige boerderij bevat geen dak. Zolders en dakbeschot zijn afwezig. Doordat de spouwmuur bloot ligt, is deze ongeschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Nader onderzoek naar gebouwbewonende vleermuizen is niet noodzakelijk. In het plangebied zijn bomen aanwezig. Deze blijven met de huidige plannen echter behouden, waardoor negatieve effecten op vaste rust- en verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen niet zijn te verwachten. Er zijn binnen het plangebied verschillende lijnelementen aanwezig welke mogelijk dienst kunnen doen als vaste vliegroute. Doordat alle bomen behouden blijven, worden de lijnelementen niet aangetast. Negatieve effecten op vaste vliegroutes van vleermuizen zijn niet te verwachten.

Mogelijk doet het plangebied dienst als foerageergebied voor vleermuizen. Foerageergebied van vleermui-

zen geniet binnen de Flora- en Faunawet geen juridische bescherming, tenzij het onmisbaar is voor de lokale instandhouding van de populatie. Gezien de afwezigheid van verlichting en de aanwezigheid van grote bomen, vormt het plangebied mogelijk een belangrijk foerageergebied. Wanneer het plangebied bebouwd wordt, wordt het plangebied mogelijk grotendeels ongeschikt als belangrijk foerageergebied voor sommige vleermuissoorten. Een nader onderzoek naar het gebruik van het plangebied door vleermuizen is noodzakelijk.

vogels

Tijdens de veldverkenning zijn Houtduif, Merel en Vink waargenomen. Alle vogels en hun nesten zijn strikt beschermd. Actieve nesten van vogels mogen niet worden aangetast of verstoord. Voor de meeste vogels kan worden volstaan met ontzien van nesten in het broedseizoen (globaal van half maart tot half juli). Nestlocaties van enkele vogelsoorten zoals roofvogels, uilen en Huismus zijn buiten het broedseizoen ook jaarrond beschermd, zogenoemde jaarrond beschermde vogelsoorten. Gezien het ontbreken van een pannendak zijn nesten van gebouwbewonende soorten als de Huismus en Gierzwaluw op voorhand uit te sluiten.

Tijdens het veldbezoek zijn geen horsten aangetroffen in de bomen en ontbreken geschikte holten voor de Steenuil. Wel zijn in een dode beuk enkele spechtengaten aangetroffen. Dit duidt op de aanwezigheid van spechten. Nesten van spechten zijn niet jaarrond beschermd, maar indien er met de plannen sprake is van aantasting van de lokale populatie vallen deze nesten wel onder een jaarrond beschermingsregime. Rondom het plangebied zijn echter voldoende alternatieve nestgelegenheden voor de soort aanwezig in de vorm van volgroeide bomen. Met de plannen wordt geen lokale populatie van spechten aangetast.

Verder is het gezien het grotendeels ontbreken van ruigtes onwaarschijnlijk dat het plangebied een belangrijk onderdeel vormt van het foerageergebied van een soort als de Steenuil. Er blijft voldoende alternatief foerageergebied aanwezig in de vorm van de naastgelegen agrarische gronden.

Sporen, nesten en holtes van jaarrond beschermde vogelsoorten zijn niet aangetroffen in het plangebied. Negatieve effecten van de plannen op deze soorten zijn niet te verwachten.

CONCLUSIE

Gebiedbescherming in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 en de Ecologische Hoofdstructuur is gezien de relatief kleine ingreep, de tussenliggende bebouwing en afstand niet van toepassing.

Een vergunningaanvraag in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 is niet noodzakelijk.

Uit de quick scan is naar voren gekomen dat het plangebied mogelijk dienst doet als belangrijk foerageergebied voor vleermuizen. Negatieve effecten op belangrijk foerageergebied zijn niet uit te sluiten. Er is nader onderzoek noodzakelijk naar belangrijk foerageergebied van vleermuizen. De onderzoeksperiode loopt van half mei tot eind augustus. Deze onderzoeksperiode is gebaseerd op het Protocol Vleermuisonderzoek van het Netwerk Groene Bureaus (2012), dat tevens als leidraad gehanteerd wordt door het Mi-

nisterie EL&I voor een ontheffingsaanvraag.

De zorgplicht is altijd van toepassing, op basis waarvan door iedereen voldoende zorg in acht moet worden genomen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving. Dit kan bijvoorbeeld door buiten kwetsbare periodes (het voortplantings- en winterslaapseizoen) te starten met werkzaamheden en het gefaseerd werken om dieren de kans te geven om te vluchten. Verder kunnen vogels broeden binnen en in de omgeving van het plangebied. Werkzaamheden die een verstorend effect op broedende vogels veroorzaken dienen daarom plaats te vinden buiten het broedseizoen (broedseizoen loopt van globaal half maart tot half juli).